

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

ÇORUM SUNGURLU BELEDİYESİ
2017 YILI
SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Ekim 2018

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ	1
2.	DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU	4
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	4
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	4
5.	DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI	5
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ.....	20
7.	DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER	20
8.	EKLER.....	44

TABLÖLAR LİSTESİ

TABLO 1: 2017 Yılı Gider Bütçesi	1
TABLO 2 : 2017 Yılı Gelir Bütçesi	2
TABLO 3: Geçmiş Yıllar Faaliyet Sonuçları Hesapları	8
TABLO 4: İlbank A.Ş. Tarafından Tahakkuk Ettirilen Krediler	10
TABLO 5: Kesin Mizan İle Taşınır Kesin Hesabının Karşılaştırılması	14
TABLO 6: İlbank A.Ş. Tarafından Kesintisi Yapılan Uzlaşma ve Amme Borçları	18
TABLO 7 : Maddi Duran Varlıklara İlişkin Amortisman Tutarları	22
TABLO 8: Bütçe Gelirleri Hesapları ve Bakiyeleri	26
TABLO 9: Genel Hizmet Alanları	28
TABLO 10: Belediyeye Ait Borç Yükü Bilgisi	34
TABLO 11: Mali Konuları Düzenleyen Yönetmelik Listesi	37
TABLO 12: Tapu Kayıtlarında Olup Belediye Kayıtlarında Bulunmayan Taşınmazlar	41
TABLO 13: Anlaşma / Protokol Düzenlenmeden Yapılan Tahsis Listesi	42

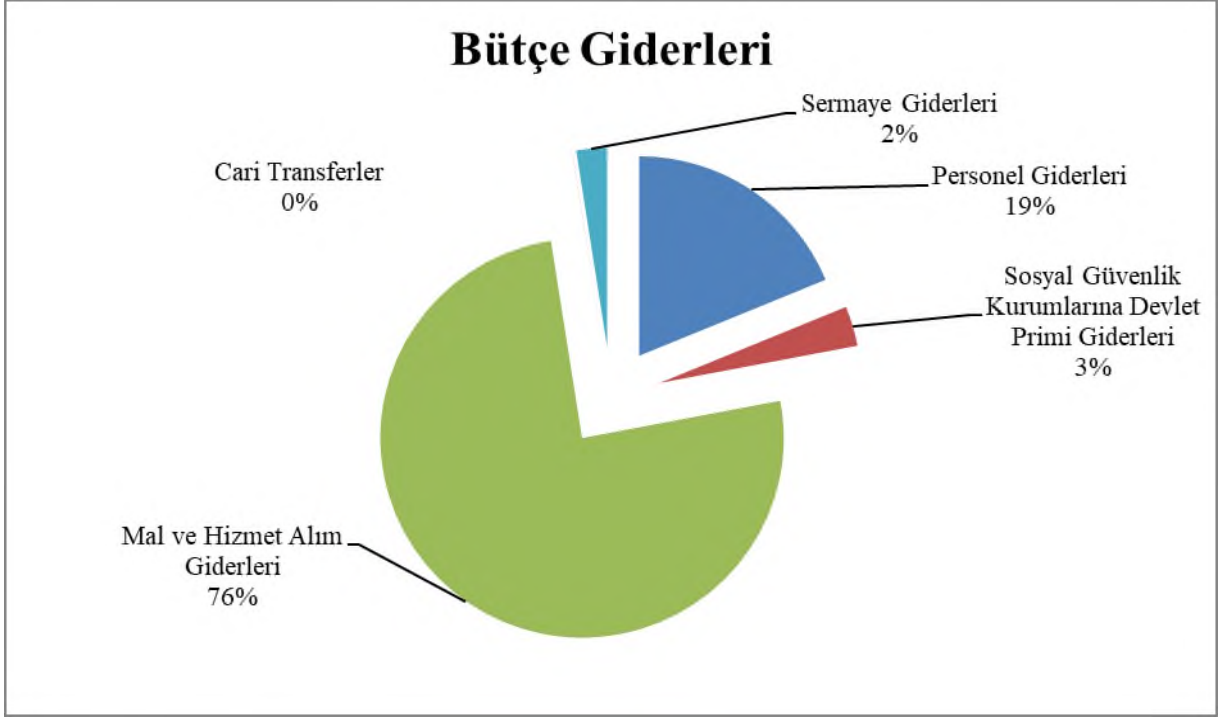
1. KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ

Sungurlu Belediyesi, 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu kapsamında mahalli idareler arasında sayılan kuruluşlar arasında olup mali işlemlerinin muhasebeleştirilmesi bu Kanunun 49'uncu maddesinin 5'inci ve 6'ncı fıkraları ile 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 65'inci maddesi gereği düzenlenmiş olan 27 Mayıs 2016 ve 29724 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe giren Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'ne göre yapılmaktadır.

Kurumun kullanmış olduğu muhasebe sistemi tahakkuk esaslı devlet muhasebesi olup muhasebe kayıtları özel bir muhasebe programı vasıtasıyla tutulmaktadır. Tahakkuk esaslı devlet muhasebesi kamu kaynaklı faaliyet gösteren, kamu kaynağını geliri olarak kaydeden, bu gelirden de harcama yapan kurumların kullandığı muhasebe sistemidir. Tahakkuk esasında işlemler ve olaylar nakit akışlarının ne zaman olduğuna bakılmaksızın, ortaya çıktıklarında kaydedilir. Tahakkuk esaslı devlet muhasebe sistemi, genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri tarafından kullanılır.

Sungurlu Belediyesinin 2017 yılı bütçe giderleri özet olarak aşağıda yer alan tabloda verilmiştir:

TABLO 1: 2017 Yılı Gider Bütçesi				
AÇIKLAMA		Bütçe İle Verilen Ödenek (TL)	Yıl Sonunda Gerçekleşen Bütçe Gideri (TL)	Gerçekleşme Oranı (%)
830	BÜTÇE GİDERLERİ	35.154.587,55	27.803.447,85	79,09
830.1	Personel Giderleri	6.336.402,05	5.216.385,53	82,33
830.2	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	1.208.549,65	897.509,29	74,27
830.3	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	21.793.047,28	20.982.475,44	96,28
830.4	Faiz Giderleri	30.250,00	0,00	0,00
830.5	Cari Transferler	30.612,42	23.181,00	75,73
830.6	Sermaye Giderleri	4.655.726,15	683.896,59	14,69

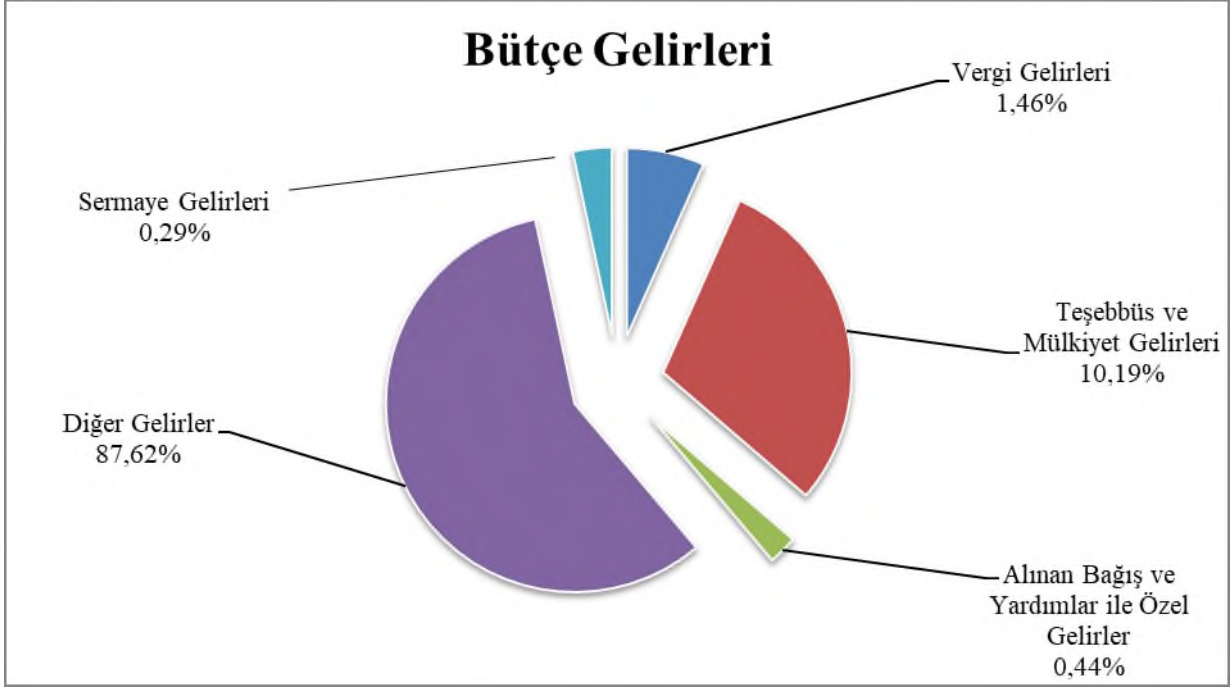
GRAFİK 1: 2017 Yılı Bütçe Giderleri

Yukarıdaki grafiğe göre Kurumun 2017 yılı bütçe giderlerinin %18,76'lık kısmı personel giderlerinden, %3,23'lük kısmı Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderlerinden, %76,47'lik kısmı Mal ve Hizmet Alımı Giderlerinden, %0,0083'lük kısmı Cari Transferlerden, %2,46'lık kısmı Sermaye Giderlerinden oluşmaktadır.

Sungurlu Belediyesinin 2017 yılı bütçe gelirleri özet olarak aşağıda yer alan tabloda verilmiştir:

TABLO 2: 2017 Yılı Gelir Bütçesi				
AÇIKLAMA		Bütçe İle Tahmin Edilen Gelir (TL)	Yıl Sonu Gerçekleşen Bütçe Geliri (TL)	Gerçekleşme Oranı (%)
800	BÜTÇE GELİRLERİ	28.840.533,87	27.923.715,14	96,82
800.1	Vergi Gelirleri	2.584.802,00	1.859.875,52	71,95
800.3	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	4.427.203,00	8.284.830,22	187,14
800.4	Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	187.671,00	696.788,93	371,28
800.5	Diğer Gelirler	21.459.841,87	16.147.722,17	75,25
800.6	Sermaye Gelirleri	181.016,00	934.498,62	516,25
NET BÜTÇE GELİRİ		28.840.533,87	27.923.715,14	

GRAFİK 2: 2017 Yılı Bütçe Gelirleri

Yukarıdaki grafiğe göre Kurumun 2017 yılı öz gelirleri olan Vergi Gelirlerinin toplam bütçe gelirleri içindeki payı %1,46'dır. Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri payı %10,19; Alınan Bağış Ve Yardımlar İle Özel Gelirler payı %0,44; Sermaye Gelirleri payı %0,29 iken Diğer Gelirlere ilişkin pay ise %87,62 olarak gerçekleşmiştir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup denetim bunlar ile usul ve esasların 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Kasa sayım tutanağı,
- Banka mevcudu tespit tutanağı,
- Alınan çekler sayım tutanağı,
- Menkul kıymet ve varlıklar sayım tutanağı,
- Teminat mektupları sayım tutanağı,

- Değerli kağıtlar sayım tutanağı,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetimi hesabı icmal cetveli
- Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu,
- Bütçe gelirleri ekonomik sınıflandırılması tablosu,
- Faaliyet sonuçları tablosu

Denetim görüşü, kamu idaresinin temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, genel kabul görmüş uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI

BULGU 1: Faaliyet Konusu Olmayan Giderlere İlişkin Katma Değer Vergisinin İndirim Konusu Yapılması

Belediyenin iktisadi faaliyetleri dışında yürüttüğü hizmetler kapsamında yapmış olduğu giderlere ilişkin katma değer vergisinin giderleştirilmesi veya aktifleştirilmesi gerekirken indirim konusu yapıldığı tespit edilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin 191 İndirilecek Katma Değer Vergisi Hesabının niteliğini düzenleyen 153'üncü maddesinde; mahalli idarelerin bedel karşılığı satmak üzere ürettikleri mal veya hizmetin üretim girdisi olarak satın aldıkları mal veya hizmetlere ilişkin olarak ödemiş oldukları Katma Değer Vergisini (KDV) indirim konusu yapabilecekleri düzenlenmiştir. Bunun dışında kurumun satışa konu olmayan kamu hizmeti üretiminde nihai tüketici olarak kullanmak veya tüketmek üzere satın alınmış mal veya hizmet için ödenen KDV'nin indirim konusu yapılamayacağı ve bu tutarların ilgili gider

hesabı veya varlık hesabına yapılacak muhasebe kaydında maliyet bedeline ilave edileceği belirtilmiştir.

Mezkur Yönetmeliğin 191 İndirilecek Katma Değer Vergisi Hesabının işleyişini düzenleyen 154 üncü maddesinde ise kurumların KDV tahsilatı yaptıkları faaliyetleri ile ilgili mal ve hizmet alımları nedeniyle yaptıkları giderin KDV hariç tutarı 630 Giderler Hesabına veya aktifleştirilecek bir unsur olduğunda ise ilgili hesaba borç kaydedileceği belirtilmektedir.

Ayrıca Anılan Yönetmeliğin 190 Devreden KDV Hesabının işleyişini düzenleyen 152'nci maddesinde; ay sonlarında 190 Devreden KDV Hesabı ile 191 İndirilecek KDV Hesabının borç bakiyeleri toplamı, 391 Hesaplanan KDV Hesabının alacak bakiyesinden fazla ise, sonraki dönemde devreden katma değer vergisi 190 Devreden KDV hesabına borç kaydı yapılacağı belirtilmiştir.

KDV mükellefiyeti kapsamında olmayan faaliyetler nedeniyle yapılan tüketim malzemeleri alımlarında, ilk madde ve malzeme alımlarında, hizmet alımlarında, duran varlıklara ilişkin hakediş ödemelerinde gider hesaplarına kaydedilmesi gereken katma değer vergisi tutarları 191 İndirilecek Katma Değer Vergisi Hesabına kaydedilmiştir. 2017 yılı hesap dönemi başında bu hesabın borcuna 9.122.784,45 TL tutarında geçmiş yıllardan devir kaydı yapılmıştır. 2017 hesap dönemi içerisinde aynı hesabın borcuna 1.621.386,00 TL tutarında kayıt yapılmıştır.

Sonuç olarak bütün mal ve hizmet alımlarına ilişkin olarak indirim konusu yapılamayacak KDV'nin 191 İndirilecek Katma Değer Vergisi Hesabına kaydedilmesi neticesinde;

- Ay sonlarında 191 İndirilecek Katma Değer Vergisi Hesabı ile 391 Hesaplanan Katma Değer Vergisi Hesabının mahsup edilmesi sonucu 190 Devreden Katma Değer Vergisi Hesabının bilançoda 10.035.159,14 TL yer almasına,

- 630 Giderler Hesabının olması gerekenden daha düşük çıkmasına,

- Aktifleştirilecek bir unsur ise ilgili hesabın (150 İlk Madde ve Malzeme Hesabı, 251 Yer altı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı, 252 Binalar Hesabı, 253 Taşıtlar Hesabı ve 255 Demirbaşlar Hesabı) mali tabloda eksik kaydedilmesine,

sebebiyet verildiği tespit edilmiştir.

Kamu idaresi cevabında; "Belediye Başkanlığımızın Muhasebe İşletim sisteminde değişikliğe gitmesi sebebi ile eski firmadan dataların sağlıklı bir şekilde elde edilememesinden dolayı taşınır işlem fişleri Mali Hizmetler Müdürlüğüne otomatik olarak gelmesi nedeniyle faaliyet konusu olmayan giderlere ilişkin Katma Değer Vergisinin indirim konusu otomatik olarak sistemimize düştüğünden muhasebe servisinde müdahale edilememektedir. Bu konu ile ilgili gerekli düzeltimin yapılması için ilgili yazılım firmasına gerekli bilgiler verilmiş olup en kısa zamanda düzeltilmesi cihetine gidilecektir." denilmektedir.

Sonuç olarak Başkanlığımıza gönderilen kamu idaresi cevabında, İdarenin "Faaliyet Konusu Olmayan Giderlere İlişkin Katma Değer Vergisinin İndirim Konusu Yapılması"na ilişkin bulgu konusu hususa katıldığı anlaşılmasına rağmen gerekli düzeltme işlemlerinin yapılmadığı anlaşılmaktadır.

Bu nedenle Çorum Sungurlu Belediyesi 2017 yılı mali tablolarında KDV indirimi kapsamında olmayan harcamaların 191 İndirilecek KDV hesabına kaydedilmesi 190 nolu Devreden KDV Hesabının olması gerekenden yüksek tutarda olmasına; aktifleştirilecek bir unsur olması durumunda 150 İlk Madde ve Malzeme, 251 Yer altı ve Yerüstü Düzenleri, 252 Binalar, 253 Taşıtlar, 255 Demirbaşlar Hesaplarının eksik görünmesine, 630 Giderler Hesabının ise olması gerekenden daha düşük tutarlarda muhasebe kayıtlarında yer almasına ve dolayısıyla Faaliyet Sonuçları Tablosunda yer alan tutarın da gerçeği yansıtmamasına neden olmaktadır.

BULGU 2: Geçmiş Yıllar Olumlu Faaliyet Sonuçları Hesapları İle Geçmiş Yıllar Olumsuz Faaliyet Sonuçları Hesaplarının Bilançoda Birlikte Yer Alması

Kuruma ait 2017 yılı mali tablolarının incelenmesi sonucunda Geçmiş Yıllar Olumlu Faaliyet Sonuçları Hesapları ile Geçmiş Yıllar Olumsuz Faaliyet Sonuçları Hesaplarının alt kodunda aynı yılda kayıtların bulunduğu tespit edilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin "570 Geçmiş yıllar olumlu faaliyet sonuçları hesabı"nın işleyişini düzenleyen 356'ncı maddesinde; dönem sonunda hesabın bölümlenmiş yardımcı hesaplarında kayıtlı tutarların, sürelerin güncellenmesi amacıyla anılan hesaba alacak ve borç kaydedileceği düzenlenmiştir. Anılan Yönetmelik'in "580 Geçmiş yıllar olumsuz faaliyet sonuçları hesabı"nın işleyişini düzenleyen 359'uncu maddesinde ise dönem sonunda anılan hesabın bölümlenmiş alt hesaplarında kayıtlı tutarlar,

sürelerin güncellenmesi amacıyla yine aynı hesaba borç ve alacak kaydedilecektir.

Bir idarenin faaliyetlerinden kaynaklanan sonucun aynı anda hem olumlu hem de olumsuz olarak gerçekleşmesi mümkün değildir. Bu nedenle anılan hesapların hatalı bilgi içerdiği düşünülmektedir.

Hesap Kodu	Hesap Adı	Bakiye (TL)
570.03	N – 3 Yılına Ait Olumlu Faaliyet Sonuçları	4.889.606,60
580.03	N – 3 Yılına Ait Olumsuz Faaliyet Sonuçları	822.059,22

Kamu idaresi cevabında; "Belediye Başkanlığımızın Muhasebe İşletim sisteminde değişikliğe gitmesi sebebi ile eski firmadan datalar sağlıklı bir şekilde temin edilememiştir. Konu ile ilgili yazılım firmasına gerekli düzeltmeleri yapmaları için bilgi verilmiş olup, en kısa zamanda düzeltilmesi cihetine gidilecektir." denilmektedir.

Sonuç olarak Başkanlığımıza gönderilen kamu idaresi cevabında, İdarenin "Geçmiş Yıllar Olumlu Faaliyet Sonuçları Hesapları İle Geçmiş Yıllar Olumsuz Faaliyet Sonuçları Hesaplarının Bilançoda Birlikte Yer Alması"na ilişkin bulgu konusu hususa katıldığı anlaşılmasına rağmen gerekli düzeltme işlemlerinin yapılmadığı anlaşılmaktadır.

Bu nedenle hatalı işlemlerin varlığını sürdürmesi nedeniyle Çorum Sungurlu Belediyesi 2017 yılı mali tablolarında 570 Geçmiş Yıllar Olumlu Faaliyet Sonuçları Hesabı ve 580 Geçmiş Yıllar Olumsuz Faaliyet Sonuçları Hesaplarında tam ve doğru bilgilerin yer almadığı düşünülmektedir.

BULGU 3: İlbank A.Ş. Kredileriyle Yapılan İşlere Ait Tahakkuk Eden Kredilerin ve Kredilere Ait Faizlerin Kurum Bilançosuna Kayıt Edilmemesi

İlbank A.Ş. kredileriyle yapılan işlere ait tahakkuk eden kredilerin ve kredilere ait faizlerin kuruma ait bilançoya hiç kayıt edilmediği görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin "300 Banka krediler hesabı"nın niteliğini düzenleyen 232'nci maddesine göre anılan hesap, kurumca ve diğer finans kuruluşlarından sağlanan kısa vadeli kredilere ilişkin tutarlar ve bu tutarlara eklenen kur farkları ile 400 – Banka Kredileri Hesabında kayıtlı tutarlardan vadesi bir yılın altına inenlerin izlenmesi için kullanılacaktır. Mezkur Yönetmelik'in "300 Banka kredileri hesabı"nın işleyişini düzenleyen 233'üncü maddesine göre 400 – Banka Kredileri Hesabında kayıtlı

tutarlardan vadesi bir yılın altına inenler 300 – Banka Kredileri hesabına alacak, 400 – Banka Krediler Hesabına borç kaydedilecektir.

Anılan Yönetmelik'in "381 Gider tahakkukları hesabı"nın niteliğini düzenleyen 289'uncu maddesine göre anılan hesap, kısa vadeli iç ve dış mali borçlar hesap gruplarında izlenmeyen; tahakkuk etmiş giderlerden kaynaklanan ancak gelecek aylarda ödenebilir duruma gelecek olan borçlar ile uzun vadeli yabancı kaynaklar ana hesap grubu içindeki gider tahakkukları hesabında kayıtlı tutarlardan vadesi bir yılın altına inenlerin izlenmesi için kullanılacaktır. Ayrıca Mezkur Yönetmelik'in 381 Gider tahakkukları hesabının işleyişini düzenleyen 291'inci maddesine göre;

i. Uzun vadeli yabancı kaynaklar ana hesap grubu içindeki gider tahakkukları hesabında kayıtlı tutarlardan, takip eden dönemde ödenebilir duruma gelecek olanlar dönem sonunda 381 – Gider Tahakkukları Hesabına alacak, uzun vadeli yabancı ana hesap grubu içindeki 481 – Gider Tahakkukları Hesabına borç kaydedilecektir.

ii. 381 Gider Tahakkukları Hesabına kayıtlı tutarlardan ödenenler bir taraftan aynı hesaba borç, 103 – Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabı, ya da ilgili diğer hesaplara alacak; diğer taraftan 830 – Bütçe Giderleri Hesabına borç, 835 – Gider Yansıtma Hesabına alacak kaydedilecektir.

İlbank A.Ş.'nin Belediye Bilgi ve Veri Bankası modülündeki kredilere ilişkin tahakkuk verileri aşağıdaki tabloda özetlenmiştir.

Tablodan da anlaşılacağı üzere İlbank A.Ş. tarafından kurum nezdinde tahakkuk ettirilen toplam kredi miktarı 44.652.896,42 TL dir. Bu kredilerin 2017 yılı öncesinde ödenen anapara ve faiz toplamı 3.781.687,75 TL; 2017 yılı içerisinde anapara ödemesi 2.460.032,03 TL, faiz ödemesi 610.235,11 TL olup 2017 yılı sonrasında kalan anapara ödemeleri 39.795.905,08 TL, faiz ödemeleri 3.517.588,64 TL dir.

Tahakkuk esaslı muhasebenin gereklilikleri ve temel muhasebe ilkelerinden birisi olan dönemsellik ilkesi gereğince 2017 yılı içerisinde de gerekli kayıtların yapılmaması nedeniyle;

- 300 Banka Kredileri Hesabının 2.460.032,03 TL eksik görünmesine,
- 381 Gider Tahakkukları Hesabının 610.235,11 TL eksik görünmesine,
- 400 Banka Kredileri Hesabının 39.795.905,08 TL eksik görünmesine,
- 481 Gider Tahakkukları Hesabının 3.517.588,64 TL eksik görünmesine neden

olunmuştur.

TABLO 4: İlbank A.Ş. Tarafından Tahakkuk Ettirilen Krediler

	Toplam Tahakkuk Eden Kredi (TL)	2017 Öncesi Ödenen Anapara + Faiz (TL)	2017 Yılı Ödenen Kredi (TL)		2017 Yılı Sonrası Ödenecek Kredi (TL)	
			Anapara	Faiz	Anapara	Faiz
Pazar Yeri Yapım İşi	437.921,54	183.365,82	70.439,04	21.704,70	184.116,68	21.434,82
Atıksu Arıtma Tesisi Yapım İşi	9.535.885,41	908.497,30	485.729,03	588.530,41	8.141.658,08	3.496.153,82
2. Grupta Yapılandırılan Krediler	34.679.089,47	2.689.824,63	1.903.863,96	0,00	31.470.130,32	
TOPLAM	44.652.896,42	3.781.687,75	2.460.032,03	610.235,11	39.795.905,08	3.517.588,64

Not: 2. Grupta Yapılandırılan Krediler geri ödeme sürecinde bazı aylarda itfa planına uymayan ödemeler Belediyeden tahsil edildiği için gelecek yıllar için tahakkuk eden faiz ödemesi tam olarak belirlenememiştir.

Kamu idaresi cevabında; "Belediye Başkanlığımızın cari yıl bütçelerinin hazırlanması aşamasında yapılacak yatırımlarla ilgili Mali Hizmetler Müdürlüğüne herhangi bir bilgi ulaşmaması sebebiyle yatırımın maliyeti, kapsamı büyüklüğünün ne kadar maliyet oluşturacağı bilinmediğinden dolayı Muhasebe kayıtlarına alınmamış Muhasebeleştirilme işlemleri gerçekleştirilememiştir. Bundan sonraki yapılması düşünülen yatırımlarla ilgili maliyetlerin ilgili birimlerden alınarak muhasebeleştirilmesi yapılacaktır." denilmektedir.

Sonuç olarak Başkanlığımıza gönderilen kamu idaresi cevabında, İdarenin "İlbank A.Ş. Kredileriyle Yapılan İşlere Ait Tahakkuk Eden Kredilerin ve Kredilere Ait Faizlerin Kurum Bilançosuna Kayıt Edilmemesi"ne ilişkin bulgu konusu hususa katıldığı anlaşılmasına rağmen gerekli düzeltme işlemlerinin yapılmadığı anlaşılmaktadır.

Bu nedenle hatalı işlemlerin varlığını sürdürmesi nedeniyle Çorum Sungurlu Belediyesi 2017 yılı mali tablolarında 300 Banka Kredileri, 381 Gider Tahakkukları, 400 Banka Kredileri, 481 Gider Tahakkukları Hesaplarında tam ve doğru bilgilerin yer almadığı düşünülmektedir.

BULGU 4: Mali Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabının Gerçeği Yansıtması

Belediyeye ait 2017 yılı hesap ve işlemlerin incelenmesi sonucunda; 6107 sayılı İller Bankası Anonim Şirketi Hakkında Kanun gereğince kesilmesi zorunlu olan idarenin ortaklık paylarına ilişkin kayıtların 240 Mali Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabına kaydedilmediği tespit edilmiştir.

6107 sayılı Kanunun "Ortaklık yapısı ve sermaye" başlıklı 4'üncü maddesinin 1'inci fıkrasında; "Bankanın ortakları il özel idareleri ve belediyelerdir" hükmü yer almaktadır. Mezkur maddenin 3'üncü fıkrasında ise 5779 sayılı İl Özel İdarelerine ve Belediyelere Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanun'a göre her ay Maliye Bakanlığı ve İller bankası tarafından dağıtılacak vergi gelirleri paylarının toplamı üzerinden aylık olarak yüzde iki oranında kesilecek miktarın bankanın ödenmiş sermayesine ekleneceği belirtilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 240 Mali Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabının niteliğini düzenleyen 178'inci maddesine göre; hesap, kanuni yetkilere dayanılarak mali kuruluşların sermayesine iştirak edilen tutarlar ve bu sermaye tutarlarının işletilmesinden doğan kâr ve zararlar, bütçeye iade olunan tutarlar ile bu kuruluşlara ikrazen

verilen ve mahsup edilen tutarların izlenmesi için kullanılacaktır. Anılan Yönetmelik'in 240 Mali Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabının işleyişini düzenleyen 180'inci maddesinde ise idarece verilen sermayenin mezkur hesaba borç kaydedileceği belirtilmiştir.

Kuruma ait bilançonun incelenmesi sonucunda 2015, 2016, 2017 yıllarında 240 Mali Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabının bakiyesinin değişmediği ve 387.680,15 TL bakiye verdiği görülmüştür.

İlbank A.Ş.'nin Belediye Bilgi ve Veri Bankası modülündeki verileri incelendiğinde idareye gönderilen merkezi idare vergi geliri paylarının toplamı üzerinden aylık yüzde iki oranında kesilen İlbank sermaye paylarının yıllar itibarıyla 2015 yılı için 315.684,23 TL, 2016 yılı için 338.229,27 TL, 2017 yılı için 390.441,43 TL olduğu görülmüştür.

240 Mali Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabının 387.680,15 TL borç bakiyesi vermesine karşılık İlbank A.Ş.'nin Belediye Bilgi ve Veri Bankası modülündeki veriler esas alındığında anılan Hesabın gerçek değerini yansıtmadığı düşünülmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Bundan böyle İller Bankasından Belediyemize aktarılan Vergi gelirlerinden ayrılması gereken % 2 lik payların ayrılarak 240 Mali kuruluşlara yatırılan Sermayeler hesabına aktarılarak takibi sağlanacaktır." denilmektedir.

Sonuç olarak Başkanlığımıza gönderilen kamu idaresi cevabında, İdarenin "Mali Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabının Gerçeği Yansıtmaması"na ilişkin bulgu konusu hususa katıldığı anlaşılmasına rağmen gerekli düzeltme işlemlerinin yapılmadığı anlaşılmaktadır.

Bu nedenle hatalı işlemlerin varlığını sürdürmesi nedeniyle Çorum Sungurlu Belediyesi 2017 yılı mali tablolarında yer alan 240 Mali Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabında tam ve doğru bilgilerin yer almadığı düşünülmektedir.

BULGU 5: Net Değer / Sermaye Hesabının Gerçeği Yansıtmaması

Kuruma ait 2017 yılı mali tablolarının incelenmesi sonucunda 500 Net Değer / Sermaye Hesabı 500.03.01.03 alt koduna sebebi anlaşılamayan 32.258.697,29 TL tutarında kaydın yapıldığı belirlenmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin "500 Net değer / sermaye hesabı"nın niteliğini düzenleyen 346'ncı maddesine göre anılan hesap; hesaplarda kayıtlı

varlıklar toplamı ile yabancı kaynaklar, değer hareketleri, geçmiş yıllar olumlu – olumsuz faaliyet sonuçları ve dönem faaliyet sonuçları toplamı arasındaki fark; hesaplarda kayıtlı olmayan varlık ve yabancı kaynaklardan kaydi envanteri yapılarak hesaplara alınanlar ile öz kaynaklar ana hesap grubundaki diğer hesaplarda kayıtlı tutarlardan 500 Net değer / sermaye hesabına aktarılmasına karar verilenlerin izlenmesi için kullanılmaktadır.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükmü ve Belediyeye ait borçlar birlikte değerlendirildiğinde 500 Net Değer / Sermaye Hesabı 500.03.01.03 alt koduna yapılan 32.258.697,29 TL tutarındaki kaydın nedeni anlaşılammıştır.

Kamu idaresi cevabında; "Belediye Başkanlığımızın Muhasebe İşletim sisteminde değişikliğe gitmesi sebebi ile eski firmadan dataların sağlıklı bir şekilde elde edilememesinden dolayı 500 net Değer/Sermaye hesabı ile ilgili bilgiler yazılım firmasına bildirilmiş olup düzeltilmesi cihetine gidilecektir." denilmektedir.

Sonuç olarak Başkanlığımıza gönderilen kamu idaresi cevabında, İdarenin "Net Değer / Sermaye Hesabının Gerçeği Yansıtması"na ilişkin bulgu konusu hususa katıldığı anlaşılmasına rağmen gerekli düzeltme işlemlerinin yapılmadığı anlaşılmaktadır.

Bu nedenle hatalı işlemlerin varlığını sürdürmesi nedeniyle Çorum Sungurlu Belediyesi 2017 yılı mali tablolarında yer alan 500 Net Değer / Sermaye Hesabında tam ve doğru bilgilerin yer almadığı düşünülmektedir.

BULGU 6: Taşınır Kesin Hesabı İle Bilanço Arasında Tutarsızlık Olması

Sungurlu Belediyesinde, İdare Taşınır Mal Yönetimi Ayrıntılı Hesap Cetveli kayıtlarındaki tutarlar ile Kesin Mizan tutarları arasında uyumsuzluk olduğu görülmüştür.

Taşınır Mal Yönetmeliği'nin, "Sorumluluk" başlıklı 5'inci maddesinde, taşınırların etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak edinilmesinden, kullanılmasından, kontrolünden, kayıtlarının Yönetmelik'te belirtilen esas ve usullere göre saydam ve erişilebilir şekilde tutulmasını sağlamaktan ve taşınır yönetim hesabını ilgili mercilere göndermekten harcama yetkilileri sorumlu tutulmuştur. Ayrıca harcama yetkililerinin taşınır kayıtlarının bu Yönetmelik hükümlerine uygun olarak tutulması ve taşınır yönetim hesabının ilgili mercilere gönderilmesi sorumluluğunu taşınır kayıt ve kontrol yetkilileri aracılığıyla yerine getireceği de hüküm altına alınmıştır.

Taşınır kayıt ve kontrol yetkililerinin görev ve sorumluluklarını düzenleyen 6'ncı

maddesinin 4'üncü fıkrasında ise taşınır kayıt ve kontrol yetkililerinin; kullanımda bulunan dayanıklı taşınırları buldukları yerde kontrol etmek, sayımlarını yapmak ve yaptırmak ile kayıtlarını tuttuğu taşınırların yönetim hesabını hazırlamak ve harcama yetkilisine sunmak üzere taşınır kontrol yetkilisine teslim etmek gibi görevlerinden bahsedilmiştir.

Mezkûr Yönetmelik'in "Taşınır yönetim hesabı" başlıklı 34'üncü maddesinde; taşınır yönetim hesabının, önceki yıldan devredilen, yılı içinde giren, çıkan ve ertesi yıla devredilen taşınırlar ile yılsonu sayımında bulunan fazla ve noksanları gösterir şekilde taşınır kayıt ve kontrol yetkilisi tarafından harcama birimleri itibarıyla hazırlanması gerektiği, taşınır mal yönetim hesabının; yılsonu sayımına ilişkin sayım tutanağı, taşınır sayım ve döküm cetveli, harcama birimi taşınır yönetim hesabı cetveli ile yılsonu itibarıyla en son düzenlenen taşınır işlem fişinin sıra numarasını gösteren tutanaktan oluşacağı ve harcama yetkilisince fiili durumu doğru yansıtması, muhasebe yetkilisince de muhasebe kayıtlarına uygunluğu bakımından kontrol edilerek onaylanması gerektiği ifade edilmiştir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri çerçevesinde yapılan incelemelerde; 150 İlk Madde ve Malzemeler Hesabı, 253 Tesis, Makine ve Cihazlar Hesabı, 254 Taşıtlar Hesabı ile 255 Demirbaşlar Hesabının Kesin Mizanda yer alan tutarları ile İdare Taşınır Mal Yönetimi Ayrıntılı Hesap Cetvelinde yer alan tutarları arasında aşağıdaki tabloda görüleceği üzere 14.473.012,37 TL tutarında fark olduğu görülmüştür.

TABLO 5: Kesin Mizan İle Taşınır Kesin Hesabının Karşılaştırılması					
Hesap Kodu	Ekonomik Kod 1	Hesap Adı	Kesin Mizan	Taşınır Kesin Hesabı	Fark (TL)
150		İlk Madde ve Malzeme Hesabı	-	9.493,38	-9.493,38
150	01	Kırtasiye Malzemeleri Grubu	-	5,00	-5,00
150	12	Bakım Onarım ve Üretim Malzemeleri Grubu	-	8.143,18	-8.143,18
150	13	Yedek Parçalar Grubu	-	1.345,20	-1.345,20
253		Tesis, Makine ve Cihazlar Hesabı	6.893.013,00	104.470,15	6.788.542,85
253	02	Makineler ve Aletler Grubu	6.465.208,69	80.005,04	6.385.203,65
253	03	Cihazlar ve Aletler Grubu	427.804,31	24.465,11	403.330,20
254		Taşıtlar Hesabı	5.406.988,35	20.500,00	5.386.488,35
254	01	Karayolu Taşıtları Grubu	5.402.838,35	20.500,00	5.382.338,35

254	02	Hava Taşıtları Grubu	4.150,00	-	4.150,00
255		Demirbaşlar Hesabı	2.641.484,38	334.009,83	2.307.474,55
255	01	Döşeme ve Mefruşat Grubu	330.623,37	15.832,60	314.790,77
255	02	Büro Makineleri Grubu	462.448,92	49.118,15	413.330,77
255	03	Mobilyalar Grubu	1.049.554,51	28.843,67	1.020.710,84
255	04	Beslenme, Gıda ve Mutfak Demirbaşları Grubu	18.791,50	2.478,00	16.313,50
255	06	Tarihi veya Sanat Değeri Olan Demirbaşlar Grubu	3.842,01	0,01	3.842,00
255	08	Eğitim Demirbaşları Grubu	619.539,42	176.244,80	443.294,62
255	09	Spor Amaçlı Kullanılan Demirbaşlar Grubu	135,00	159,30	-24,30
255	10	Güvenlik, Kontrol ve Tedbir Amaçlı Demirbaşlar Grubu	41.025,07	18.175,30	22.849,77
255	11	Demirbaş Niteliğindeki Süs Eşyaları	3.150,00	649,00	2.501,00
255	99	Diğer Demirbaşlar Grubu	112.374,58	42.509,00	69.865,58
TOPLAM			14.941.485,73	468.473,36	14.473.012,37

Kamu idaresi cevabında; özetle, muhasebe işletim sisteminde değişikliğe gidilmesi neticesinde yeni sistem ile eski sistem arasındaki uyumsuzluk sonucunda oluşan hatanın düzeltilmesi için ilgili yazılım firmasına gerekli bilginin verilmiş olduğu ve en kısa zamanda düzeltilerek ilgili mevzuat hükümlerine uyulacağı belirtilmiştir.

Sonuç olarak Başkanlığımıza gönderilen kamu idaresi cevabında, İdarenin "Taşınır Kesin Hesabı İle Bilanço Arasında Tutarsızlık Olması"na ilişkin bulgu konusu hususa katıldığı anlaşılmasına rağmen gerekli düzeltme işlemlerinin yapılmadığı anlaşılmaktadır.

Bu nedenle hatalı işlemlerin varlığını sürdürmesi nedeniyle Çorum Sungurlu Belediyesi 2017 yılı mali tablolarında 150 İlk Madde ve Malzemeler Hesabı, 253 Tesis, Makine ve Cihazlar Hesabı, 254 Taşıtlar Hesabı ile 255 Demirbaşlar Hesabında tam ve doğru bilgilerin yer almadığı düşünülmektedir.

BULGU 7: Taşınmaz Tahsislerinin Muhasebeleştirilmemesi

Belediye Meclisi Kararıyla diğer kurum ve kuruluşlara taşınmaz tahsis edilmesine rağmen tahsis işlemine konu olan taşınmazların muhasebe kayıtlarının yapılmadığı görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 252 Binalar Hesabının niteliğini düzenleyen 192'nci maddesine göre binalar hesabının, eklenti ve bütünleyici parçaları dahil olmak üzere, kamu idarelerinin mülkiyetinde bulunan binalar ile bunlardan tahsise konu edilenlerin izlenmesi için kullanılacağı hüküm altına alınmıştır. Anılan Yönetmelik'in 252 Binalar Hesabının işleyişini düzenleyen 193'üncü maddesinde ise tahsise konu edilen binaların tahsis eden kamu idaresine hizmet veren muhasebe birimince kayıtlı değer üzerinden bu hesaba alacak, 500 Net Değer Hesabına borç kaydedileceği; varlığa ilişkin ayrılmış amortisman tutarının 500 Net Değer Hesabına alacak, 257 Birikmiş Amortismanlar Hesabına borç kaydedileceği belirtilmiştir.

Tahsis edilen taşınmazların kamu idarelerinin mali tablolarında gösterilebilmesi için 252 Binalar Hesabının detayında "02 – Kamu İdaresinin Tahsis Ettiği Taşınmazlar"; 500 Net Değer Hesabının detayında da "11 – Tahsis Edilen Taşınmazlar" ve "13 – Tahsis Edilen Taşınmazlara Ayrılan Amortismanlar" olmak üzere, 27.12.2014 tarihli ve 29218 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 41 Sıra Nolu Muhasebat Genel Müdürlüğü Genel Tebliği'nde yardımcı hesaplar olarak belirlenmiş ve bu yardımcı hesaplar Mahalli İdareler Detaylı Hesap Planına eklenmiştir.

2009 yılında 1 adet; 2012 yılında 1 adet; 2015 yılında 1 adet olmak üzere toplam 3 adet taşınmaz Belediye Meclisi Kararıyla tahsis edilmiştir. Ancak, bahsedilen tahsisatların muhasebe kayıtlarının yapılmaması nedeniyle 252 Binalar ve 500 Net Değer Hesaplarının hatalı bilgi içermesine neden olunmuştur.

Kamu idaresi cevabında; özetle; İdare tarafından Mülkiyeti Sungurlu Belediye Başkanlığına ait taşınmazların diğer Kamu Kurum ve Kuruluşlara Belediye Meclis Kararıyla tahsis edilmesi halinde tahsis işlemine konu olan taşınmazlar için Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 192 ve 193'üncü maddeleri gereğince gerekli işlemlerin yapılacağı belirtilmiştir.

Sonuç olarak Başkanlığımıza gönderilen kamu idaresi cevabında, İdarenin "Taşınmaz Tahsislerinin Muhasebeleştirilmemesi"ne ilişkin bulgu konusu hususa katıldığı anlaşılmasına rağmen gerekli düzeltme işlemlerinin yapılmadığı anlaşılmaktadır.

Bu nedenle hatalı işlemlerin varlığını sürdürmesi nedeniyle Çorum Sungurlu Belediyesi 2017 yılı mali tablolarında yer alan 252 Binalar, 257 Birikmiş Amortismanlar, 500 Net Değer Hesaplarında tam ve doğru bilgilerin yer almadığı düşünülmektedir.

BULGU 8: Vadesi Geçmiş, Ertelenmiş Veya Taksitlendirilmiş Vergi Ve Diğer Yükümlülüklerin İlgili Hesaplarda İzlenmemesi

Sungurlu Belediyesi'nin çeşitli kamu kurum ve kuruluşlarına olan vadesi geçmiş, ertelenmiş veya taksitlendirilmiş vergi ve diğer yükümlülüklerin 368 – Vadesi Geçmiş Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Vergi ve Diğer Yükümlülükler Hesabı ile 438 – Kamuya Olan Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Borçlar Hesabında izlenmediği tespit edilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 368 – Vadesi Geçmiş Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Vergi ve Diğer Yükümlülükler Hesabının niteliğini açıklayan 278'inci maddesinde göre anılan hesap, kanuni süresi içerisinde ödenmeyen vergi ve diğer yükümlülükler ile ertelenen veya taksitlendirilen vergi ve diğer yükümlülüklerin erteleme veya taksitlendirme vadesinin bir yılı aşmayan kısımları için kullanılacaktır. Ayrıca uzun vadeli yabancı kaynaklar ana hesap grubu içindeki kamuya olan ertelenmiş veya taksitlendirilmiş borçlar hesabında kayıtlı vergi ve diğer yükümlülüklerden dönem sonunda erteleme veya taksitlendirme süresi bir yılın altına inenler 368 – Vadesi Geçmiş Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Vergi ve Diğer Yükümlülükler Hesabına kaydedilmesi gereklidir.

Mezkur Yönetmelik'in 438 – Kamuya Olan Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Borçlar Hesabının işleyişini açıklayan 323'üncü maddesine göre; 438 – Kamuya Olan Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Borçlar Hesabına kayıtlı tutarlardan vadesi bir yılın altına inenler bu hesaba borç kaydı yapılırken aynı zamanda 368 – Vadesi Geçmiş Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Vergi ve Diğer Yükümlülükler Hesabına alacak kaydedilecektir.

İlbank A.Ş.'nin Belediye Bilgi ve Veri Bankası modülündeki verilere göre 2017 yılı sonu itibarıyla kurumun vadesi geçmiş, ertelenmiş veya taksitlendirilmiş vergi ve diğer yükümlülüklerin toplamı ayrıntısı aşağıdaki tabloda görüleceği üzere 22.253.469,24 TL dir. Söz konusu tutarın bir yıldan az sürede ödenecek olan kısmının 368 – Vadesi Geçmiş Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Vergi ve Diğer Yükümlülükler Hesabında bir yıldan uzun sürede ödenecek olan kısmının ise 438 – Kamuya Olan Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Borçlar Hesabında kayıtlı bulunması gereklidir.

Sungurlu Belediyesi 2017 yılı kesin mizanında 368 nolu hesabın 10.647.803,31 TL tutarında bakiye verdiği, 438 nolu hesabın ise bakiye vermediği görülmüştür. Oysa 368 ve 438 nolu hesaplar toplamının kurumun kesin mizanında 26.467.697,82 TL tutarında bakiye vermesi gerekirdi. Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde 368 –

Vadesi Geçmiş Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Vergi ve Diğer Yükümlülükler Hesabı ve 438 – Kamuya Olan Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Borçlar Hesabının toplamda 15.819.894,51 TL tutarında eksik olduğu düşünülmektedir.

TABLO 6: İbank A.Ş. Tarafından Kesintisi Yapılan Uzlaşma ve Amme Borçları				
UZLAŞMA	2016 Yılından Devir (TL)	2017 Yılında Eklenen Borç (TL)	2017 Yılında Yapılan Kesinti Tutarı (TL)	2018 Yılına Devir (TL)
996509302 – SSK	4.802.897,52	0,00	588.668,94	4.214.228,58
TOPLAM	4.802.897,52	0,00	588.668,94	4.214.228,58
AMME	2016 Yılından Devir (TL)	2017 Yılında Eklenen Borç (TL)	2017 Yılında Yapılan Kesinti Tutarı (TL)	2018 Yılına Devir (TL)
9965006 – Vergi (01.03.2010 Sonrası)	1.685.973,22	669.666,15	1.334.316,25	1.021.323,21
9965017 – 6736 ve 7020 sK SGK Yapılandırma	15.665.955,68	185.781,91	985.969,18	14.865.768,41
9965017 – 6736 ve 7020 sK SGK Yapılandırma (SSK Yapılandırma)	0,00	753.951,84	26.178,85	727.772,99
9965024 – Emekli Sandığı (01.03.2010 Sonrası)	123.589,86	274.947,29	270.085,41	128.451,74
9965024 – Emekli Sandığı (01.03.2010 Sonrası)	0,00	66.356,31	66.356,31	0,00
9965025 – 6736 ve 7020 sK SGK (Emekli Sandığı Yapılandırma)	3.623.884,48	50.683,69	228.076,57	3.446.491,60
9965025 – 6736 ve 7020 sK SGK (Emekli Sandığı Yapılandırma)	791.396,40	11.068,49	49.808,17	752.656,72
9965025 – 6736 ve 7020 sK SGK	0,00	539.134,26	18.719,90	520.414,36

(Emekli Sandığı Yapılandırma)				
9965025 – 6736 ve 7020 sK SGK (Emekli Sandığı Yapılandırma)	0,00	51.987,12	1.805,10	50.182,02
9965080 – Sağlık Kurumları (Hacettepe Döner Sermaye)	4.030,25	0,00	0,00	4.030,25
9965090 – Genel Aydınlatma Giderleri	3.691,86	79.823,39	83.515,25	0,00
9965092 – Belediye Birlikleri	2.188,74	3.700,00	5.888,74	0,00
9965097 – Kalkınma Ajansı	673.367,25	0,00	29.039,02	644.328,23
9965098 – Türkiye Belediyeler Birliği	84.345,25	36.743,49	29.039,03	92.049,71
TOPLAM	22.658.422,99	2.723.843,94	3.128.797,78	22.253.469,24

Kamu idaresi cevabında; özetle; İdare çeşitli kamu kurum ve kuruluşlarına olan vadesi geçmiş ertelenmiş veya taksitlendirilmiş vergi ve diğer yükümlülüklerinden doğan borçlarını Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 278'inci maddesine göre işlem tesis ederek takibini yapacağını bildirmiştir.

Sonuç olarak Başkanlığımıza gönderilen kamu idaresi cevabında, İdarenin "Vadesi Geçmiş, Ertelenmiş Veya Taksitlendirilmiş Vergi Ve Diğer Yükümlülüklerin İlgili Hesaplarda İzlenmemesi"ne ilişkin bulgu konusu hususa katıldığı anlaşılmasına rağmen gerekli düzeltme işlemlerinin yapılmadığı anlaşılmaktadır.

Bu nedenle hatalı işlemlerin varlığını sürdürmesi nedeniyle Çorum Sungurlu Belediyesi 2017 yılı mali tablolarında yer alan 368 – Vadesi Geçmiş Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Vergi ve Diğer Yükümlülükler ve 438 – Kamuya Olan Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Borçlar Hesaplarında tam ve doğru bilgilerin yer almadığı düşünülmektedir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Çorum Sungurlu Belediyesi 2017 Yılına ilişkin ekte yer alan mali rapor ve tablolarının, Denetim Görüşünün Dayanakları bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

BULGU 1: Amortisman Defterinin Tutulmaması ve Birikmiş Amortismanlar Hesabında Uygulama Hatalarının Olması

A. Amortisman Defterinin Tutulmaması

Belediyeye ait mali işlemlerin incelenmesi neticesinde Duran Varlıklar Amortisman Defterinin düzenlenmediği görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin Maddi duran varlıklar hesap grubuna ilişkin işlemleri açıklayan 187'inci maddesine göre bir yıldan fazla kullanılabilen ve yıpranmaya, aşınmaya veya kıymetten düşmeye maruz kalan maddi duran varlıklar için amortisman ayrılacaktır. Ayrıca Anılan Yönetmelik kapsamına dahil kamu idarelerince muhasebe sistemine dahil edilen maddi duran varlıklardan; hangilerinin amortismanına tabi tutulacağı ve bunlara ilişkin uygulanacak amortisman süre, yöntem ve oranları ile ilgili olarak Maliye Bakanlığınca belirlenen esas ve usullerin uygulanacağı belirtilmiştir. Tutulacak Defterler başlıklı 18'inci Bölümünün 491'inci maddesinde Duran Varlıklar Amortisman Defteri sayılmıştır.

Ayrıca 04.11.2015 tarih ve 29522 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Amortisman ve Tükenme Paylarına ilişkin Muhasebat Genel Müdürlüğü Genel Tebliği'nin 9'uncu maddesinde amortismanına tabi her bir varlığın Ek – 2'de yer alan Duran Varlıklar Amortisman Defterine kaydedileceği belirtilmiştir.

Anılan Yönetmelik ve Tebliğ hükümleri gereğince amortisman ayırma işlemlerinin daha sağlıklı yapılabilmesi ve hata olasılığının düşürülmesi amacıyla; ayrıca Belediye'nin aktifinde bulunan varlık sayısının ve çeşidinin çokluğu, her birinin aktife giriş tarihlerinin ve amortisman oranlarının farklı olması nedeniyle Duran Varlıklar Amortisman Defterinin kullanılmasının gerektiği düşünülmektedir.

B. Amortisman Oranlarının Yanlış Uygulanması

Kuruma ait 2017 yılı mali tablolarının incelenmesi sonucunda bazı hesaplara ilişkin amortisman ayırma işlemlerinde Amortisman ve Tükenme Paylarına ilişkin Muhasebat Genel Müdürlüğü Genel Tebliği'nde belirtilen oranlardan farklı oranların uygulandığı tespit edilmiştir.

Anılan Tebliğ'in 5'inci maddesine göre, duran varlıklar için amortisman ve tükenme payı ayrılmasında normal amortisman yöntemi uygulanacaktır. Bu yöntemle göre varlıklar için amortisman ve tükenme payı, varlığın yararlanma süresine göre Ek – 1'de yer alan Amortisman ve Tükenme Payı Süre ve Oranları Listesinde belirlenen oranlarda her yıl eşit olarak ayrılacaktır. Amortisman ayırma işlemlerinde söz konusu yöntemle uyulması gerektiği düşünülmektedir.

Aşağıdaki tabloda görüleceği üzere Anılan Tebliğ'in Ek – 1'inde yer alan Amortisman ve Tükenme Payı Süre ve Oranları Listesinde belirlenen oranların yanlış uygulanması sonucunda 89.791,56 TL eksik amortisman ayrılmıştır. Bu nedenle 2017 mali tablolarında 257 Birikmiş Amortismanlar ve 630 Giderler Hesabı 89.791,56 TL eksik gösterilmiştir.

TABLO 7: Maddi Duran Varlıklara İlişkin Amortisman Tutarları

Hesap Kodu	Hesap Adı	Hesap Kodu	Hesap Adı	MDV Kayıtlı Değeri (TL)	2017 Yılı Ayrılan Amortisman Tutarı (TL)	2017 Ayrılması Gereken Amortisman Tutarı (TL)	Fark (TL)
253.02.02	İnşaat Makineleri ve Aletleri	257.03.02.02	İnşaat Makineleri ve Aletleri	2.425.849,66	22.846,03	48.517,00	25.670,97
253.03.01	Yıkama, Temizleme ve Ütüleme Cihaz ve Araçları	257.03.03.01	Yıkama, Temizleme ve Ütüleme Cihaz ve Araçları	136.975,68	7.305,42	13.742,70	6.437,28
253.03.04	Ölçüm, Tartı, Çizim Cihazları ve Aletleri	257.03.03.04	Ölçüm, Tartı, Çizim Cihazları ve Aletleri	38.821,32	3.774,00	9.752,00	5.978,00
254.01.05	Özel Amaçlı Taşıtlar	257.04.01.05	Özel Amaçlı Taşıtlar	1.092.596,01	68.646,70	109.259,60	40.612,90
255.02.01	Bilgisayarlar ve Sunucular	257.05.02.01	Bilgisayarlar ve Sunucular	186.624,31	5.049,80	10.784,40	5.734,60
255.02.04	Haberleşme Cihazları	257.05.02.04	Haberleşme Cihazları	59.259,54	6.493,99	11.851,80	5.357,81
						TOPLAM	89.791,56

Kamu idaresi cevabında; "A. Amortisman Defterinin Tutulmaması:

Anılan Yönetmelik ve Tebliğ hükümleri gereğince amortisman ayırma işlemlerinin daha sağlıklı yapılabilmesi ve hata olasılığının düşürülmesi amacıyla elektronik ortamında yapılmaya başlanması nedeniyle defter tutulması bırakılmıştır. Bundan böyle Belediyemizin aktifinde bulunan varlık sayısının ve çeşidinin çokluğu, her birinin aktife giriş tarihlerinin ve amortisman oranlarının farklı olması nedeniyle elektronik ortam haricinde Duran varlıklar Amortisman Defteri kullanılacaktır.

B. Amortisman Oranlarının Yanlış Uygulanması,

Amortisman ve Tükenme payı süre ve oranlarının ayrılması konusu her yıl eşit olarak ayrılmamasında ki hatanın kaynağı yazılım programından kaynaklanmıştır. Bu tür hataların düzeltilmesi hususunda yazılım firmasına bilgi verilerek en kısa zamanda düzeltilmesi yönüne gidileceği bildirilmiştir. Ayrıca bundan böyle konu tarafımızca da takip edilerek gerekli hassasiyet gösterilecektir.” denilmektedir.

Sonuç olarak Başkanlığımıza gönderilen kamu idaresi cevabında, idarenin amortisman defterinin tutulmaması ve birikmiş amortismanlar hesabında uygulama hatalarının olması'na ilişkin bulgu konusu hususa katıldığı anlaşılmasına rağmen gerekli düzeltme işlemlerinin yapılmadığı anlaşılmaktadır.

Bu nedenle bulgu konusu edilen amortisman işlemlerine ilişkin hatalı işlemlerin varlığını sürdürmesi nedeniyle Çorum Sungurlu Belediyesi 2017 yılı mali tablolarında 257 Birikmiş Amortismanlar ve 630 Giderler Hesaplarında tam ve doğru bilgilerin yer almadığı düşünülmektedir.

BULGU 2: Gecekondu Fon Hesabının Kullanılmaması

775 sayılı Gecekondu Kanunu hükümlerine göre oluşturulması gereken fon hesabının teşkil ettirilmediği, belediye ve mücavir alan sınırları içindeki Hazineye ait taşınmazlarının satış bedellerinden aktarılması gereken payın, fon hesabına kaydedilmediği görülmüştür.

775 sayılı Gecekondu Kanunu'nun “Fonların teşkili ve kullanılması” başlıklı 12'nci maddesinde; belirtilen kaynaklardan sağlanacak gelirlerin, Türkiye Emlak Kredi Bankasında, ilgili belediyeler adına açılacak özel hesaplarda toplanacağı, 13'üncü maddesinde ise bu fonlarda toplanan paraların nerelerde kullanılması gerektiği açıklanmıştır.

775 sayılı Kanun'un 13'üncü maddesinde aynen:

“Buna göre 12'nci madde gereğince teşkil edilen fonda toplanan paralar, belediyelerce, Toplu Konut İdaresi Başkanlığının izni alınmak şartıyla:

a) Bu kanundaki amaçlarda kullanılmak üzere arsa sağlanmasında, Toplu Konut İdaresi Başkanlığınca onanan plan ve projelere göre halk konutu, nüve konut veya geçici misafir konutu yapılmasında,

b) İslah olunacak gecekondular ile yeniden tesis edilecek önleme bölgelerinin yol, meydan, kanalizasyon, su, elektrik ve benzerleri gibi kamu hizmet ve tesislerinin Toplu Konut İdaresi Başkanlığınca onanan projelerine göre yapılmasında veya onarılmasında,

c) Kendi bütçe imkânlarıyla karşılanamayan ve fakat bu kanun gereğince yapılması gereken tespit, harita alımı, plan ve projelendirme hizmetlerinde kullanılır.”

Denilmektedir.

4706 sayılı Hazineye Ait Taşınmaz Malların Değerlendirilmesi ve Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un “Taksitle ödeme, satış bedelinden pay verilmesi, belediyelere devir” başlıklı 5'inci maddesinde; “... Belediye ve mücavir alan sınırları içindeki Hazineye ait taşınmazların satış bedellerinin tahsil edilen kısımdan öncelikle yerinde muhafaza edilemeyen yapıların tasfiyesinde kullanılmak şartıyla % 10'u, ilgili belediyelerin 20.7.1966 tarihli ve 775 sayılı Kanun hükümlerine göre oluşturulan fon hesabına aktarılır. Kalan kısımdan ise ilgili belediyeye % 30, varsa büyükşehir belediyesine % 10 oranında pay verilir. ...Bu paylar tahsilini takip eden ayın yirmisine kadar ilgili idarelerin hesaplarına aktarılır. ...” denilmektedir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin Fonun teşkili ve muhasebeleştirilmesine ilişkin “Belirli Bir Amaca Tahsisli Gelirler ve Alınan Paylar” başlıklı 18 'inci maddesinin ikinci fıkrasında aynen:

“20/7/1966 tarihli ve 775 sayılı Gecekondular Kanununun 12 nci maddesi gereği kurulan fonda toplanacak paralar gelir bütçesinin ilgili bölümüne gelir kaydedilir. Diğer taraftan gider bütçesinin ilgili tertibine tahsis amacı doğrultusunda kullanılmak üzere ödenek konulur. Bu fondan yapılan harcamalarda 775 sayılı Kanunda belirtilen usul ve esaslar uygulanır.”

Hükümlerine yer verilmiştir.

Yapılan inceleme neticesinde, 4706 sayılı Kanununun 5'inci maddesi kapsamında yapılan satışlardan Belediyeye aktarılması gereken payların tahakkuk ve takibine ilişkin Belediye tarafından herhangi bir işlem yapılmadığı görülmüştür. Hazine tarafından toplu olarak gönderilen tutarların tamamı 800.05.02.08.99 nolu "Mahalli İdarelere Ait Diğer Paylar Hesabı"na kaydedilmektedir. 2017 yılında yapılan satışlardan Belediyeye gönderilen %10'luk fon payı tutarı ile %30'luk pay tutarı toplamı 5.309,92 TL'dir. Fon hesabına aktarılması gereken %10'luk orana isabet eden 1.435,11 TL'lik tutarın 362.01.99 nolu "Fonlar Adına Yapılan Diğer Kesintiler Hesabı"na alınmayarak tamamının 600.05.02.08.99 Mahalli İdarelere Ait Paylar Hesabına kaydedildiği görülmüştür. 1.435,11 TL'lik tutarın 362.01.99 nolu "Fonlar Adına Yapılan Diğer Kesintiler Hesabı"na aktarılarak muhasebeleştirilmesi ve takibinin sağlanması gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Belediye ve mücavir alan sınırları içindeki hazineye ait taşınmazların satış bedellerinden Belediye Başkanlığımıza Fon payı olarak yatırılan bedeller sehven 600 gelir hesabına kaydedilmiştir. Bundan böyle 775 Sayılı Gecekondu Kanunu hükümleri dâhilinde 2018 yılından itibaren 362.01.99 Fon hesabına kaydedilmiş olup takibine başlanılmıştır." denilmektedir.

Sonuç olarak Başkanlığımıza gönderilen kamu idaresi cevabında, İdarenin "Gecekondu Fon Hesabının Kullanılmaması"na ilişkin bulgu konusu hususa katıldığı ancak gerekli düzeltmelerin izleyen dönemde yapıldığı anlaşılmaktadır. Bu nedenle Çorum Sungurlu Belediyesi 2017 yılı mali tablolarında 600 Gelirler Hesabı ve 362 Fonlar veya Diğer Kamu İdareleri Adına Yapılan Tahsilat Hesabının tam ve doğru bilgiyi yansıtmadığı düşünülmektedir.

BULGU 3: Bütçe Geliri Hesaplarında Denkliğin Olmaması

Belediyeye ait 2017 yılı muhasebe kayıtlarının incelenmesi sonucunda bütçe geliri hesaplarında denkliğin sağlanmadığı görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin "800 Bütçe gelirleri hesabının" niteliğini düzenleyen 382'nci maddesine göre; anılan hesap, mevzuatı gereğince bütçe geliri olarak nakden veya mahsuben yapılan tahsilatın izlenmesi için kullanılacaktır. Mezkur Yönetmeliğin "800 Bütçe gelirleri hesabının" işleyişini düzenleyen 383'üncü maddesinde belirtilen mali durumlarda hesaba kayıtların yapılacağı düzenlenmiştir.

Mezkur Yönetmelik'in "810 Bütçe gelirlerinden ret ve iadeler hesabı"nın niteliğini

düzenleyen 387'nci maddesine göre; anılan hesap, bütçe geliri olarak nakden veya mahsuben yapılan tahsilattan kanunları gereğince yapılan ret ve iadelerin izlenmesi için kullanılacaktır. Ayrıca Anılan Yönetmelik'in "810 Bütçe gelirlerinden ret ve iadeler hesabı"nın işleyişini düzenleyen 389'uncu maddesinde ise belirtilen mali durumlarda hesaba yapılacak kayıtlar belirlenmiştir.

Anılan Yönetmelik'in "805 Gelir yansıtma hesabı"nın niteliğini düzenleyen 384'üncü maddesine göre; anılan hesap, bütçe gelirleri hesabı veya bütçe gelirlerinden ret ve iadeler hesabına kaydedilen tutarlar karşılığında kullanılacaktır. Diğer taraftan aynı Yönetmelik'in "805 Gelir yansıtma hesabı"nın işleyişini düzenleyen 385'inci maddesinde belirtilen mali durumlarda hesaba yapılacak kayıtlar düzenlenmiştir.

Yukarıda anılan mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde 805 – Gelir Yansıtma Hesabının borç bakiyesinin, 800 – Bütçe Gelirleri hesabıyla 810 – Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler Hesabının arasındaki farka eşit olması gereklidir.

Kuruma ait 2017 yılına ait mizanın incelenmesi sonucunda bütçe gelirleri hesapları arasında denkliğin sağlanamadığı görülmüştür. İlgili hesaplar arasında denkliğin sağlanmasının gerekli olduğu düşünülmektedir.

Hesap Kodu	Hesap Adı	Bakiye
800	Bütçe Gelirleri Hesabı	27.923.715,14
810	Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler Hesabı	42.943,41
805	Gelir Yansıtma Hesabı	27.923.715,14

Kamu idaresi cevabında; "Belediye Başkanlığımızın Muhasebe İşletim sisteminde değişikliğe gitmesi sebebi ile eski firmadan dataların sağlıklı bir şekilde elde edilememesinden kaynaklanan gelir hesaplarının denkliği sağlanamamıştır. Bundan böyle Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Usulü Yönetmeliğin ilgili hükümleri gereği, 805- Gelir Yansıtma Hesaplarının borç bakiyesinin, 800- Bütçe Gelirleri hesabıyla 810- Bütçe giderlerinden Ret ve İadeler hesabının arasındaki farkın eşit olması için gereken hassasiyet gösterilecek olup, İlgili yazılım firmasına bilgi verilmiş en kısa zamanda düzeltileceği tarafımıza bildirilmiştir. İlgili hesaplar arasında denkliğin sağlanması takibimizdedir." denilmektedir.

Sonuç olarak Başkanlığımıza gönderilen kamu idaresi cevabında, İdarenin "Bütçe

Geliri Hesaplarında Denkliğin Olmaması"na ilişkin bulgu konusu hususa katıldığı anlaşılmasına rağmen gerekli düzeltme işlemlerinin yapılmadığı anlaşılmaktadır.

Bu nedenle bulgu konusu edilen bütçe hesapları arasında denkliğin halen sağlanamaması nedeniyle Çorum Sungurlu Belediyesi 2017 yılı mali tablolarında 800 - Bütçe Gelirleri, 805 - Gelir Yansıtma, 810 Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler Hesaplarında tam ve doğru bilgilerin yer almadığı düşünülmektedir.

BULGU 4: Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmeliğe Ekli Kayıt Planında Yer Alan Genel Hizmet Alanlarının İz Bedeliyle Takip Edilmemesi

Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik'e "Ekli Kayıt Planında" yer alan "Genel Hizmet Alanları"nın iz bedeliyle takip edilmediği görülmüştür.

Anılan Yönetmelik'in "Kayıt ve kontrol işlemleri" başlıklı 5'inci maddesinin 1'inci fıkrasına göre taşınmaz kayıt ve kontrol işlemleri, kamu idarelerine ait taşınmazların mevcutlarla birlikte içinde bulunulan yılda çeşitli yollarla edinilenlerin ve elden çıkarılanların miktar ve değer olarak takip edilmesi amacıyla kayıt altına alınmasıdır.

Anılan maddenin 2'nci fıkrasında Yönetmelik'e ekli Ek 1'deki Kayıt Planının "Tapuda Kayıtlı Olan Taşınmazlar" başlığı altında yer alan taşınmazların maliyet bedeli üzerinden, maliyet bedeli belirlenemeyenlerin ise rayiç değerleri üzerinden kayıtlara alınacağı belirtilmiştir. Fakat ilgili maddenin devamında bu hususa beş adet istisna getirilmiştir. Bu istisnalardan bir tanesi, anılan maddenin 2'nci fıkrasının ç bendinde açıklandığı üzere Ek 1'deki Kayıt Planının "Genel Hizmet Alanları" başlığı altında yer alan taşınmazların iz bedel üzerinden takip edileceğidir.

Kurumun 2017 yılına ait mizanının incelenmesi sonucunda uygulamada iz bedeliyle takip edilmesi gereken alanların, iz bedeli dışında bir değer kullanarak kayıt altına alınması sonucunda söz konusu hesaplar olması gerekenden daha fazla görünmektedir. İlgili hesaplara iz bedeliyle kayıt yapılmasının uygun olacağı düşünülmektedir.

TABLO 9: Genel Hizmet Alanları

Hesap Kodu	Hesap Adı	Hesap Kodu	Hesap adı	Bakiye (TL)	Bakiye (TL)
251.01.20.02	Parklar ve Yeşil Alanlar	257.01.20.02	Parklar ve Yeşil Alanlar	306.500,00	62.470,00
251.01.20.03	Mesire Yerleri	257.01.20.03	Mesire Yerleri	308.507,33	308.507,33
251.01.20.06	Pazar Yeri	257.01.20.06	Pazar Yeri	526.829,60	53.682,96
251.01.20.07	Genel Mezarlıklar	257.01.20.07	Genel Mezarlıklar	800.000,00	800.000,00

Kamu idaresi cevabında; "Belediye Başkanlığımızın Taşınmaz kayıtlarında bulunan gayrimenkul kayıtlarımızın imar işleri müdürlüğü tarafından iz düşüm bedelleri tespitinin yapılarak tarafımıza bildirilmesi istenmiş olup; belgelerin Mali Hizmetler Müdürlüğüne ulaşması sonucunda muhasebe kayıtlarında takip edilmesi sağlanacaktır." denilmektedir.

Sonuç olarak Başkanlığımıza gönderilen kamu idaresi cevabında, İdarenin "Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmeliğe Ekli Kayıt Planında Yer Alan Genel Hizmet Alanlarının İz Bedeliyle Takip Edilmemesi"ne ilişkin bulgu konusu hususa katıldığı anlaşılmasına rağmen gerekli düzeltme işlemlerinin yapılmadığı anlaşılmaktadır.

Bu nedenle hatalı işlemlerin varlığını sürdürmesi nedeniyle Çorum Sungurlu Belediyesi 2017 yılı mali tablolarında yer alan 251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri ve 257 Birikmiş Amortismanlar Hesaplarında tam ve doğru bilgilerin yer almadığı düşünülmektedir.

BULGU 5: Satışı Yapılan Taşınmazların Gerçek Değeri Yerine Satış Bedelleri Üzerinden Kayıtlardan Çıkarılması

Belediye tarafından 2017 yılında yapılan taşınmaz satış ihalelerinde, satışı yapılan taşınmazların ilgili maddi duran varlık hesaplarındaki çıkış kayıtlarının taşınmazların kayıtlı değeri yerine satış bedeli üzerinden yapıldığı ve bu şekilde muhasebe kayıtları ile taşınmaz envanteri arasında uyumsuzluk olduğu tespit edilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin, 187'nci maddesinde aşağıdaki hüküm yer almaktadır.

"...Amortisman ayrılmış olan varlıkların net değeri, kayıtlı değerden ayrılmış amortismanlar düşüldükten sonra kalan tutardır. Devir ve trampa satış hükmündedir. Maddi duran varlıkların satış işlemleri sırasında; amortismanına tabi olanlarda net değeri, diğerlerinde kayıtlı değeri ile satış bedeli arasında fark olması durumunda, öncelikle oluşan

olumlu veya olumsuz, ilgili varlık hesabı ve gelir veya gider hesaplarına kaydedilerek satış işlemi muhasebeleştirilir.”

Yine aynı Yönetmelik'in, 250 Arsa ve Araziler Hesabının işleyişini düzenleyen 189'uncu, 251 Yer altı ve Yerüstü Düzenleri Hesabının işleyişini düzenleyen 191'inci ve 252 Binalar Hesabının işleyişini düzenleyen 193'üncü maddelerinde, satılan taşınmazların kayıtlı değerleri üzerinden kayıtlardan çıkarılması; arsa ve araziler için kayıtlı bedel ile satış bedeli arasındaki olumlu/olumsuz farkların 600/630 hesaplarına, diğer maddi duran varlıklar için satış bedeli ile net değeri arasındaki olumlu/olumsuz farkların 600/630 hesaplarına kaydedilmesi gerektiği belirtilmektedir. Satış bedelleri ise 100 Kasa veya 102 Bankalar hesabına ya da ilgili diğer hesaplara kaydedilecektir.

Taşınmaz satışlarına ve kayıtlarına ilişkin yapılan inceleme sonucunda, ihale ile satışı yapılan taşınmazların ihale bedelleri üzerinden kayıtlardan çıkışının yapıldığı görülmüştür. Satışı yapılan taşınmazların, satış bedeli ile ilgili maddi duran varlık hesabının alacağına, satış tutarının da 100/102 veya ilgili hesaplara alınarak kayıt altına alınmasının sebebi, idare tarafından kullanılan taşınmaz bilgilerini içeren programa, taşınmazın tahakkuk bilgisi olarak satış bedellerinin kaydedilmesidir. Diğer bir ifadeyle, taşınmaz kayıtlarının envanter çalışmasının yapılmaması sonucu taşınmazların kayıtlı değerlerinin tam olarak tespitinin yapılamamasıdır. Örnek olarak; 16.08.2017 tarihinde ihale ile satılan binanın satış bedeli 20.000,00 TL'dir ve bu tutar 4798 numaralı işlem fişleri ile muhasebe kayıtlarına alınmıştır. İdare tarafından 7 tanesi arsa 4 tanesi bina olmak üzere toplam 11 taşınmazın satış ihalelerine ilişkin işlemlerde, yukarıda bahsedilen sebeplerden dolayı hatalı ve maddi duran varlık hesaplarında, bunların amortisman kayıtları ile daha sonra yapılacak harcamalarda hesapların içeriğini ve mali tablolardaki doğruluğunu etkileyecek işlemler yapılmıştır.

Sonuç olarak, idare tarafından taşınmaz envanterinin sağlıklı bir şekilde çıkarılması, muhasebe ile taşınmaz bilgi sisteminin entegrasyonunun sağlanması, taşınmaz programı üzerinden taşınmazların kayıtlı değerlerinin açık bir şekilde yer almasını sağlayacak bilgilere yer verilmesi ve satışı yapılan taşınmazların kayıtlı değerleri üzerinden kayıtlardan çıkarılması gerekmektedir. Bu durum hem taşınmazların kayıtlı değerleri üzerinden kayıtlarda izlenmesi hem de taşınmazlara yönelik mali nitelikteki işlemlerin mevzuata uygun şekilde yerine getirilmesi açısından önem arz etmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Bundan böyle İdaremiz tarafından taşınmaz envanterleri sağlıklı bir şekilde çıkarılacaktır. Muhasebe ile taşınmaz bilgi sisteminin entegrasyonunun

sağlanması, taşınmaz programı üzerinden taşınmazların kayıtlı değerlerinin açık bir şekilde yer alınmasını sağlayacak bilgilere yer verilmesi ve satışı yapılan taşınmazların kayıtlı değerleri üzerinden kayıtlardan çıkarılması gerekmektedir. Bu nedenle hem taşınmazların kayıtlı değeri üzerinden kayıtlarda izlenmesi hem de taşınmazlara yönelik mali nitelikteki işlemlerin mevzuata uygun şekilde yerine getirilmesi için daha dikkatli olunacaktır.

Satışı yapılan taşınmazlarından kayıtlı değerler üzerinden düşülerek muhasebe sisteminde takibi sağlanması cihetine gidilecektir." denilmektedir.

Sonuç olarak Başkanlığımıza gönderilen kamu idaresi cevabında, İdarenin "Satışı Yapılan Taşınmazların Gerçek Değeri Yerine Satış Bedelleri Üzerinden Kayıtlardan Çıkarılması"na ilişkin bulgu konusu hususa katıldığı anlaşılmaktadır. Bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 6: Taşınmaz Kayıtlarının Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik Çerçevesinde Yapılmaması

Belediyeye ait taşınmazların kayıtlarına ilişkin Kamu İdarelerine ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik çerçevesinde taşınmaz icmal cetvellerinin düzenlenmediği tespit edilmiştir.

02.10.2006 tarih ve 26307 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanan Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik’in “Kayıt ve kontrol işlemleri” 5’inci maddesinde; tapuda kayıtlı olan taşınmazlar başlığı altında yer alan taşınmazların maliyet bedeli üzerinden, bu taşınmazların maliyet bedeli belirlenemeyenlerin ise rayiç değerleri üzerinden belirtilen diğer taşınmazların ise iz bedeli üzerinden kayıtlara alınacağı belirtilmiştir.

Anılan Yönetmelik’in kayıt şeklinin belirlendiği 7’nci maddesine göre; kamu idaresi taşınmazları için Tapuda Kayıtlı Olan Taşınmazlar Formu, Tapuda Kayıtlı Olmayan Taşınmazlar Formu, Orta Malları Formu ve Genel Hizmet Alanları Formunun düzenlenmesi gerekmektedir. Mezkur Yönetmelik’e göre; kamu idarelerinin taşınmaz kayıt ve kontrol işlemleriyle görevli birimlerince hazırlanan bu formların taşınmaz icmal cetvelleri hazırlanmak üzere mali hizmetler birimine gönderilmesi ve mali hizmetler birimince konsolide edilerek bu Yönetmelik’in ekinde (Ek 7) bulunan örneğe uygun şekilde adet, yüzölçümü ve değer toplamlarının belirtildiği taşınmaz icmal cetvellerinin oluşturulması gerekmektedir.

Yine mezkur Yönetmelik'in geçici 1'inci maddesinde; maliyet bedeli veya rayiç değerleri üzerinden muhasebe kayıtlarına alınması gereken taşınmazların bu değerler üzerinden kayıtlara alınmaya kadar emlak vergi değerleri üzerinden kayıtlara alınacağı ve taşınmazların fiili envanterinin emlak vergi değerleri üzerinden kayıt ve kontrol işlemleriyle görevli birimlerince, mevcut kullanım şekilleri esas alınarak en geç 31.12.2017 tarihine kadar tamamlanacağı ve bu Yönetmelik ekinde yer alan formlara ve icmal cetvellerine kaydedileceği belirtilmiştir.

İcmal cetvellerinin hangi bilgileri içerecek şekilde hazırlanacağı Yönetmelik'te belirtilmekle birlikte kayıt planında belirtilen unsurların her biri için bir satır ayrılacağı ve bu taşınmazlara ilişkin adet, yüzölçümü ve değer toplamlarını ihtiva edecek şekilde düzenleneceği hüküm altına alınmıştır.

Belediyeye ait taşınmazların incelenmesi neticesinde taşınmaz kayıtlarının Yönetmelik ekinde yer alan formlara uygun olarak hazırlanmadığı, taşınmazlara ilişkin parasal değerler ve taşınmazların tapuda kayıtlı olan cinsleri ile mevcut kullanım şekillerine ilişkin bilgilerin formlarda yer almadığı, buna bağlı olarak icmal cetvellerinin de taşınmazların parasal değerlerini ihtiva edecek şekilde hazırlanmadığı tespit edilmiştir.

Taşınmaz kayıt formlarının ve icmal cetvellerinin taşınmazlara ait parasal değerleri, mevcut kullanım şekillerine ilişkin bilgileri içerecek şekilde hazırlanmaması; bu formlardan yararlanılarak kayıtları yapılan 250 Arazi ve Arsalar, 251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri ve 252 Binalar Hesaplarında var olan tutarların, gerçek tutar ve bilgileri yansıtmamasına sebep olmaktadır.

Kamu idaresi cevabında; özetle; İdare Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmeliğin 5 ve 7'inci maddeleri gereğince taşınmaz icmal cetvellerinin düzenleneceğini beyan etmiştir.

Sonuç olarak Başkanlığımıza gönderilen kamu idaresi cevabında, İdarenin "Taşınmaz Kayıtlarının Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik Çerçevesinde Yapılmaması"na ilişkin bulgu konusu hususa iştirak edildiği anlaşılmaktadır.

BULGU 7: Harcırah Kapsamındaki Görevlendirmelerde Harcırah Kanunu Hükümlerine Riayet Edilmemesi

Sungurlu Belediyesi'nin 2017 yılı hesabının incelenmesi sonucunda Harcırah Kanunu

kapsamına girebilecek yolluk ödemelerinde ekseriyetle mevzuata uyulmadığı tespit edilmiştir.

Mahalli İdareler Harcama Belgeleri Yönetmeliği'nin "Yurtiçi geçici görev yolluğu" başlıklı 19'uncu maddesinde;

"MADDE 19 – (1) Yurtiçi geçici görev yolluklarının ödenmesinde aşağıdaki belgeler ödeme belgesine eklenir.

- a) Görevlendirme yazısı veya harcama talimatı,*
- b) Yurtiçi/Yurtdışı Geçici Görev Yolluğu Bildirimi (Örnek: 19),*
- c) Yatacak yer temini için ödenen ücretlere ilişkin fatura."*

Ve "Yurtiçi sürekli görev yolluğu" başlıklı 20 nci maddesinde ise;

" MADDE 20 – (1) Yurtiçi sürekli görev yolluklarının ödenmesinde;

- a) Atamalarda atama onayı, diğer hallerde harcama talimatı,*
 - b) Yurtiçi Sürekli Görev Yolluğu Bildirimi (Örnek : 20),*
 - c) Resmi mesafe haritasında gösterilmeyen yerler için yetkili mercilerden alınacak onaylı mesafe cetveli*
- ödeme belgesine eklenir.*

(2) Kamu görevlilerinden emekliliğini isteyen veya emekliye sevk olunanlara, haklarında toptan ödeme hükümleri uygulananlara, emekli iken yeniden hizmete alındıktan sonra cezaen olmamak üzere görevlerine son verilenlere ve bunlardan görevde iken ölenlerin kanuni mirasçılarına mevzuatları gereğince verilen tazminatların ödenmesinde ise yetkili makamın onayı ödeme belgesine eklenir."

Hükümlerine yer verilmiştir.

6245 sayılı Harcırah Kanunu'nun "Harcırahın Unsurları" başlıklı 5'inci maddesinde;

"Harcırah; yol masrafı, yevmiye, aile masrafı ve yer değiştirme masrafını ihtiva eder. İlgili, bu kanun hükümlerine göre bunlardan birine, birkaçına veya tamamına müstahak olabilir" denilmektedir.

Yine aynı Kanun'un "Yurtiçinde verilecek gündeliklerin miktarı" başlıklı 33'üncü

maddesinde; kanun gereğince verilecek olan gündeliklerin(yevmiye) miktarının her yıl bütçe kanunu ile tespit edileceği belirtilmiştir.

Yapılan inceleme neticesinde; belediye personelinin harcıraha tabi olabilecek harcamalarında yukarıda yer alan mevzuat hükümlerine uyulmadığı, görevlendirme yazıları olmadan ve ilgili personelce beyanname doldurulmadan ödemeler yapıldığı ve yapılan ödemelerin mevzuatta belirtilen sınırları aştığı tespit edilmiştir.

Harcirah kanunu kapsamına giren bu tür harcamalarda başta Harcırâh Kanunu ve Bütçe Kanunu olmak üzere mevzuata uyulması gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; özetle, belediye başkanlığı harcama yetkililerince, harcırah kapsamında değerlendirilmesi gereken harcamalarda ilgili mevzuat hükümlerinin bilinmemesi nedeniyle bugüne kadar mevzuata uyulmadığı, ancak bundan sonraki süreçte 6245 Sayılı Harcırah Kanunu ve Mahalli İdareler Harcama Belgeleri Yönetmeliği hükümlerine uyulacağı belirtilmiştir.

Sonuç olarak Başkanlığımıza gönderilen kamu idaresi cevabında, İdarenin "Harcırâh Kapsamındaki Görevlendirmelerde Harcırah Kanunu Hükümlerine Riayet Edilmemesi"ne ilişkin bulgu konusu hususa katıldığı anlaşılmaktadır. Bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 8: Belediyenin Borçlanma Göstergesinin Yüksek Olması

Kuruma ait 2017 yılı iş ve işlemlerinin incelenmesi sonucunda belediyenin borçlanma göstergesinin yüksek olduğu tespit edilmiştir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Borçlanma" başlıklı 68'inci maddesine göre; belediyeler, görev ve hizmetlerinin gerektirdiği giderleri karşılamak amacıyla yine aynı maddede belirtilen usul ve esaslara göre borçlanabilecek ve tahvil ihraç edebilecektir. Bu kapsamda anılan madde hükmü gereğince belediyeler iç ve dış piyasadan borçlanabilecektir.

Borçlanma göstergesi, kamu idarelerinin ilgili yılda sahip olduğu iç ve dış borçlar ve bunlara ilişkin faiz giderlerinin, faaliyet gelirlerinin ne kadarına tekabül ettiğini göstermektedir. Borçlanma göstergesinin hesaplanması sonucunda idareler açısından borçlanma sürecinde oluşturulacak politikalarda ve uygulamalarda öngörülebilirliğin, şeffaflığın ve hesap verilebilirliğin artırılması, borç stokunun risklere karşı duyarlılığının takip edilmesi amaçlanmaktadır. Bu açıklamalar çerçevesinde borçlanma göstergesi;

$$\text{Borçlanma Göstergesi} = \frac{\text{İç ve dış anapara borçları} + \text{Faiz Giderleri}}{\text{Faaliyet Gelirleri}}$$

şeklinde hesaplanacaktır.

Belediyeye ait faaliyet sonuçları tablosunun incelenmesi sonucunda 2017 yılında 26.248.621,77 TL tutarında gelir elde ettiği görülmüştür. Bu verilerle borçlanma göstergesi % 267,54 olarak ölçülmüştür.

Borçlanma göstergesinin düşürülmesinin kurum açısından şeffaflığın, hesap verilebilirliğin, saydamlığın sağlanması ve risklere karşı mali kırılganlığın önüne geçilmesi için faydalı olacağı düşünülmektedir.

TABLO 10: Belediyeye Ait Borç Yükü Bilgisi	
	2018 Yılına Devir (TL)
İlbank A.Ş. Kredileriyle gerçekleştirilen işler için tahakkuk ettirilen krediler toplamı	43.313.493,72
Uzlaşma kapsamında olan ve İller Bankası Payından Mahsup Edilen Borçlar	4.214.228,58
Amme kapsamında (6736 sk, 7020 sk kapsamında yapılandırılan) olan diğer kamu kurum ve kuruluşlara olan borçlar	22.696.315,58
TOPLAM	70.224.037,88

Kamu idaresi cevabında; özetle; İdare tarafından mevcut borçlanmaların önceki yıllarda yapılmış olduğu, 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Borçlanma" başlıklı 68'inci maddesinde belirlenen oranın aşıldığı ve bu nedenle borçlanma göstergesinin yüksek çıktığı belirtilmiştir. Bu nedenle anılan Kanun'un ilgili maddesindeki hükümlere uyularak borçlanma göstergesi düşürülerek belediye açısından şeffaflığın, hesap verilebilirliğin, saydamlığın sağlanması ve risklere karşı mali kırılganlığın önüne geçilmesi yönünde işlemler tesis edileceği belirtilmiştir.

Sonuç olarak Başkanlığımıza gönderilen kamu idaresi cevabında, İdarenin "Belediyenin Borçlanma Göstergesinin Yüksek Olması"na ilişkin bulgu konusu hususa iştirak edildiği anlaşılmaktadır.

BULGU 9: Belediyeye Ait Bütçe Kararnamesine Eklenmesi Gereken Cetvellerden Bazılarının Eklenmemesi

Belediyeye ait 2017 yılı Bütçe Kararnamesinin incelenmesi sonucunda eklenmesi gereken bazı cetvellerin eklenmediği görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 3'üncü maddesinin f bendinde bütçe; belirli bir dönemdeki gelir ve gider tahminleri ile bunların uygulanmasına ilişkin hususları gösteren ve usulüne uygun olarak yürürlüğe konulan belge şeklinde tanımlanmıştır. Anılan Kanunda yer verilen tanıma uygun olarak bütçe, Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin 5 inci maddesinde ise İl özel idaresi, belediye, bağlı idare ve birliklerin mali yıl içindeki gelir ve gider tahminlerini gösteren, gelirlerin toplanmasına ve harcamaların yapılmasına izin veren bir meclis kararı olarak tanımlanmıştır.

Anılan Yönetmelik'in "Bütçe kararnamesi ve bütçeyi oluşturan cetveller" başlıklı 30'uncu maddesinde ise bütçeyi oluşturan cetvellerin neler olduğu tek tek sayılmıştır. Belediyeye ait 2017 Bütçe Kararnamesinin ve eki cetvellerin incelenmesi neticesinde;

- Finansmanın Ekonomik Sınıflandırması Cetveli
- Fonksiyonel ve Ekonomik Sınıflandırma Düzeyinde İzleyen İki Yıl Bütçe Tahmini Cetveli
- Çok Yıllı Finansmanın Ekonomik Sınıflandırması Cetveli
- Gelecek Yıllara Yaygın Yüklenmeleri Kapsayan Taahhütler (G) Cetveli
- İhdas Edilen Memur Kadrolarını Gösterir (K-1) Cetveli
- İhdas Edilen Sürekli İşçi Kadrolarını Gösterir (K-2) Cetveli
- 237 sayılı Taşıtlar Kanununa Göre Satın Alınacak Taşıtları Gösterir (T-1) Cetveli
- Mevcut Taşıtları Gösterir (T-2) Cetveli
- Ayrıntılı Harcama Programı
- Finansman Programı

cetvellerinin 2017 Bütçe Kararnamesine eklenmediği görülmüştür. Söz konusu cetvellerin bütçe kararnamesine eklenmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ve Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin ilgili maddeleri gereği bundan böyle belirtilen cetveller ilgili mali yıl bütçe kararnamesine eklenilecektir." denilmektedir.

Sonuç olarak Başkanlığımıza gönderilen kamu idaresi cevabında, İdarenin "Belediyeye Ait Bütçe Kararnamesine Eklenmesi Gereken Cetvellerden Bazılarının Eklenmemesi"ne ilişkin bulgu konusu hususa iştirak edildiği anlaşılmaktadır. Bütçenin hazırlanması sürecinde mali saydamlık, hesap verilebilirlik ve şeffaflığın tam olarak sağlanabilmesi için Bütçe Kararnamelerinin tüm cetvelleri içerecek şekilde hazırlanması gerektiği düşünülmektedir.

BULGU 10: Kira Süresi Biten İki Adet Kantar ve Kantar Binasının Yeniden İhale Yapılmaksızın Encümen Kararıyla Aynı Kişiyeye Kiraya Verilmesi

Belediyeye ait Buğday Pazarında bulunan kantar binası ve iki adet kantarın yeniden ihale yapılmaksızın encümen kararıyla kira sözleşmesinin süresinin uzatılarak aynı kişiyeye kiraya verildiği tespit edilmiştir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Encümenin görev ve yetkileri" başlıklı 34'üncü maddesinde encümenin yetkileri arasında; taşınmaz mal satımına, trampasına ve tahsisine ilişkin meclis kararlarını uygulamak; süresi üç yılı geçmemek üzere kiralanmasına karar verilmesi sayılmıştır. Mevzuat hükmünden de anlaşılacağı üzere belediye encümeninin taşınmazların kiralama sürelerine ilişkin yetkileri düzenlenmiş olup bu yetki en fazla üç yıl süreli kiralamaları kapsamaktadır.

06.09.2016 karar tarih ve 142 nolu; 22.08.2017 karar tarih ve 154 nolu belediye encümen kararları incelendiğinde Sunguroğlu Mahallesi Buğday Pazarında bulunan ve ihalesi 25.08.2015 tarihinde yapılan kantar binası, iki adet kantar ve eklentilerine ilişkin kira sözleşmesi süresinin uzatıldığı görülmüştür.

Kamu taşınmazlarının 5393 sayılı Belediye Kanunu'ndaki düzenlemeler dikkate alınarak kiraya verilmesi, kira süresi sonunda tekrar ihale edilmesi; uzun süreli kiralama yapılacaksa ihale dokümanlarının buna göre hazırlanması gereklidir.

Kamu idaresi cevabında; özetle; İdare tarafından 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun 1'inci maddesinde sayılan işlerin anılan Kanunda yazılı hükümlere göre yapılacağı belirtilmiştir. Bu itibarla 2886 sayılı Kanun'un 13'üncü maddesi gereğince ihale

komisyonu olarak teşekkül eden belediye encümeni tarafından kira süresi tamamlanan işlerin yeniden 2886 sayılı Kanun'un 35'inci maddesinde sayılan usullerden birisi uygulanmak sureti ile ihalelerde açıklık ve rekabet ortamı sağlanarak kiraya verilmesi yönünde işlem tesis edileceği belirtilmiştir.

Sonuç olarak Başkanlığımıza gönderilen kamu idaresi cevabında, İdarenin "Kira Süresi Biten İki Adet Kantar ve Kantar Binasının Yeniden İhale Yapılmaksızın Encümen Kararıyla Aynı Kişiye Kiraya Verilmesi"ne ilişkin bulgu konusu hususa iştirak edildiği anlaşılmaktadır.

İdareye ait taşınmazların taşınmazlarının 5393 sayılı Belediye Kanunu'nu ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'ndaki düzenlemeler dikkate alınarak kiraya verilmesi, kira süresi sonunda tekrar ihale edilmesi; uzun süreli kiralama yapılacaksa ihale dokümanlarının buna göre hazırlanması gereklidir.

BULGU 11: Kurum Tarafından Hazırlanan Mali Konuları Düzenleyen Yönetmelikler İçin Sayıştay Görüşü Alınmaması

Belediye tarafından düzenlenen ve mali hükümler içerdiği tespit edilen yönetmeliklerin Sayıştay'dan görüş alınmadan yayımlanarak yürürlüğe konulduğu görülmüştür.

6085 sayılı Sayıştay Kanunu'nun 27'inci maddesinin son fıkrasında; Genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerince mali konularda düzenlenecek yönetmelikler ile yönetmelik niteliğindeki düzenleyici işlemlerin, Sayıştayın istişari görüşü alınarak yürürlüğe konulacağı düzenlenmiştir.

Yapılan incelemelerde, kurum tarafından hazırlanan mali konularla ilgili aşağıdaki tabloda liste olarak sunulan Yönetmeliklerin Sayıştayın istişari görüşü alınmadan yürürlüğe konulduğu tespit edilmiştir.

TABLO 11: Mali Konuları Düzenleyen Yönetmelik Listesi		
Yönetmelik	Kabul Tarihi	Meclis Kabul Karar No
Sungurlu Belediyesi Toplu Taşımacılık Esaslarına Dair Yönetmelik	02.12.2015	82
Sungurlu Belediye Başkanlığı Sosyal ve İktisadi İşletmesi Bütçe İçi	02.06.2017	37

İşletme Yönetmeliği		
Sungurlu Belediyesi Ticari Tanıtım Tabela Yönetmeliği	07.07.2017	42

Kamu idaresi cevabında; özetle; İdare tarafından mali konuların düzenlenmesiyle ilgili hazırlanacak yönetmelikler ile yönetmelik niteliğindeki düzenleyici işlemler için 6085 sayılı Sayıştay Kanunu'nun 27'nci maddesinin 4'üncü fıkrası gereği Sayıştay'ın istişari görüşü alınarak yürürlüğe konulacağı belirtilmiştir.

Sonuç olarak Başkanlığımıza gönderilen kamu idaresi cevabında, İdarenin "Kurum Tarafından Hazırlanan Mali Konuları Düzenleyen Yönetmelikler İçin Sayıştay Görüşü Alınmaması"na ilişkin bulgu konusu hususa iştirak edildiği anlaşılmaktadır. Mali hükümler içeren yönetmeliklerin, Sayıştay istişari görüşü alınarak yürürlüğe konulmasının, gelecekte doğabilecek mali nitelikteki sorumlulukların önüne geçilmesinde önemli rol oynayacağı değerlendirilmektedir.

BULGU 12: Meclis Karar Özetlerinin Uygun Araçlarla Halka Duyurulmaması

Belediye meclis karar özetlerinin uygun araçlarla halka duyurulmadığı ve halkın bilgilendirme hakkının kısıtlandığı görülmüştür.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Meclis kararlarının kesinleşmesi" başlıklı 23'üncü maddesinin son fıkrasında kesinleşen meclis kararlarının özetlerinin yedi gün içinde uygun araçlarla halka duyurulacağı düzenlenmiştir.

Herhangi bir maliyet unsuruna katlanılmadan meclis kararlarının halkın bilgilendirilmesine sunulan en uygun araç internet sitesidir. İnternet sitesinin haricindeki araçların kullanılması belediyeye ayrı bir maliyet unsuru oluşturacaktır.

Belediye meclis karar özetlerinin belediyeye ait web (internet) sayfasında yayınlanmasının uygun olacağı düşünülmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "5393 Sayılı Belediye Kanununun "Meclis kararlarının kesinleşmesi" başlıklı 23. Maddesinin son fıkrası; Kesinleşen meclis kararlarının özetleri yedi gün içinde uygun araçlarla halka duyurulur.

Belediye Meclisi Çalışma Yönetmeliğinin "Meclis kararlarının yürürlüğe girmesi" başlıklı 18. Maddesinin birinci fıkrası; *Meclisin almış olduğu kararların tam metni, kararın*

kesinleştiği tarihten itibaren en geç yedi gün içinde belediye başkanı tarafından il merkezi belediyeler ile merkez ilçeye bağlı olan belediyelerde valiye, ilçe merkezi ve ilçeye bağlı belediyelerde kaymakama gönderilir ve uygun araçlarla halka duyurulur. denilmektedir.

5393 sayılı kanununun 23'üncü maddesi, kesinleşen meclis kararlarının özetlerinin yedi gün içinde uygun araçlarla halka duyurulacağını belirtmiş, ancak bu duyurma ile ilgili özel bir yöntem belirlenmemiştir.

Meclisçe kabul edilip kesinleşen kararların özetleri, yedi gün içinde İlçemiz Kaymakamlığı ve belediye ilan panosunda askıya çıkarılmaktadır. Ayrıca belediye ses yayın cihazı ile ilan edilerek halka duyurulmaktadır. Bu işlemlerin yapıldığına dair tutanaklar ilgili meclis kararları dosyasında muhafaza edilmektedir. Bundan böylede Sungurlu Belediyesine ait web (internet) sayfasında yayınlanacaktır." denilmektedir.

Sonuç olarak Başkanlığımıza gönderilen kamu idaresi cevabında, kesinleşen meclis kararlarının özetlerinin 7 gün içerisinde Belediyenin internet sitesinde yayımlandığını belirtmiş ise de, gerek denetimimiz sırasında gerekse farklı zamanda internet sitesine bakıldığında söz konusu kararlara ulaşılamamıştır.

Her hangi bir maliyete katlanmadan meclis kararlarını belde halkının bilgilenebilmesine sunan en uygun araç internet sitesinde yayımlanması ve vatandaşların bu bilgiye erişiminin açık olması önemlidir.

Belediye meclis karar özetlerinin web (internet) sayfasında yayımlanması ile kişilerin her zaman bu kararlara ulaşımının sağlanması gerekir.

BULGU 13: Tapuda Kayıtlı Olan Bir Kısım Taşınmazların Muhasebe Hesaplarında Gözükmemesi

Kurumun 2017 yılı hesap ve işlemlerinin incelenmesi neticesinde, taşınmaz kayıtlarının Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik hükümlerine uygun şekilde yapılmadığı görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 44'üncü maddesinde kamu idarelerinin taşınmazlarının kaydına ilişkin usul ve esasların çıkarılacak yönetmelik ile belirleneceği belirtilmiştir. Buna istinaden 2006/10970 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik çıkarılmıştır. Yönetmelik'in "Kayıt Şekli" başlıklı 7'nci maddesinde:

“(1) Kamu idareleri;

a) Tapu kütüğünde adlarına tescilli olan ve Ek 1’deki Kayıt Planının “Tapuda Kayıtlı Olan Taşınmazlar ” başlığı altında yer alan taşınmazların kaydını Ek 2’deki 'Tapuda Kayıtlı Olan Taşınmazlar Formu'nda,

b) Tapu kütüğünde kayıtlı olmayan ve Ek 1’deki Kayıt Planının “Tapuda Kayıtlı Olmayan Taşınmazlar” başlığı altında yer alan taşınmazların kaydını Ek 3’teki 'Tapuda Kayıtlı Olmayan Taşınmazlar Formu'nda,

c) Ek 1’deki Kayıt Planının “Orta Malları” başlığı altında yer alan taşınmazların kaydını Ek 4’teki 'Orta Malları Formu'nda,

ç) Ek 1’deki Kayıt Planının “Genel Hizmet Alanları” başlığı altında yer alan taşınmazların kaydını Ek 5’teki 'Genel Hizmet Alanları Formu'nda,

d) Tapu kütüğünde üçüncü kişiler adına tescilli veya diğer kamu idarelerinin yönetiminde olmakla birlikte irtifak hakkı tesisi, tahsis, kiralama, kullanma izni verilmesi gibi yollarla kullanım hakkı kendilerine verilen taşınmazların kaydını Ek 6’daki “Sınırlı Aynî Haklar ile Kişisel Haklar ve Tahsis Formu'nda” yer alan bilgileri içerecek şekilde bilgisayarda veya deftere yazarak kaydını tutarlar.

(2) Kamu idarelerinin taşınmaz kayıt ve kontrol işlemleriyle görevli birimlerin hazırlanan bu formlar taşınmaz icmal cetvelleri hazırlanmak üzere mali hizmetler birimine gönderilir. Mali hizmetler birimince bu formlar konsolide edilerek bu Yönetmeliğin ekinde (Ek 7) bulunan örneğe uygun şekilde taşınmaz icmal cetvelleri oluşturulur.

(3) İcmal cetvellerinde, kayıt planında belirtilen unsurların her biri için bir satır ayrılır ve bu taşınmazlara ilişkin adet ve yüzölçüm toplamları belirtilir.”

Hükümleri yer almaktadır.

Bu hükümlere göre, belediye taşınmazlarının söz konusu Yönetmelik eki Tapuda Kayıtlı Olan Taşınmazlar Formu’nda, Tapuda Kayıtlı Olmayan Taşınmazlar Formu’nda, Orta Malları Formu’nda, Genel Hizmet Alanları Formu’nda, Sınırlı Aynî Haklar ile Kişisel Haklar ve Tahsis Formu’nda yer alan bilgileri içerecek şekilde bilgisayarda veya deftere yazılarak kaydının tutulması ve bu formların esas alınarak taşınmaz icmal cetvellerinin oluşturulması gerekmektedir.

Yapılan incelemede, taşınmazlar için yukarıda belirtildiği üzere bir çalışmanın bulunmadığı ve tapuda belediye adına kayıtlı olan bazı taşınmazların belediye kayıtlarında bulunmadığı tespit edilmiş, söz konusu taşınmazlar aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

TABLO 12: Tapu Kayıtlarında Olup Belediye Kayıtlarında Bulunmayan Taşınmazlar						
Cilt No	Sayfa No	Hisse Tipi	Taşınmazın Mahallesi	Ada	Parsel	Taşınmazın Cinsi
2	112	Paylı Mülkiyet (Müşterek)	AĞCALI Köyü	107	21	Tarla
2	110	Paylı Mülkiyet (Müşterek)	AĞCALI Köyü	107	23	Tarla
5	439	Paylı Mülkiyet (Müşterek)	AĞCALI Köyü	148	15	Kaptaj
11	1029	Paylı Mülkiyet (Müşterek)	AĞCALI Köyü	153	10	Tarla
11	1030	Paylı Mülkiyet (Müşterek)	AĞCALI Köyü	153	11	Tarla
11	1028	Paylı Mülkiyet (Müşterek)	AĞCALI Köyü	153	9	Tarla
11	1006	Paylı Mülkiyet (Müşterek)	AĞCALI Köyü	153	37	Tarla
11	1004	Paylı Mülkiyet (Müşterek)	AĞCALI Köyü	153	8	Tarla
11	1034	Paylı Mülkiyet (Müşterek)	AĞCALI Köyü	153	13	Tarla
35	3478	Paylı Mülkiyet (Müşterek)	SUNGUROĞLU Mah.si	169	1002	Arsa
35	3477	Paylı Mülkiyet (Müşterek)	SUNGUROĞLU Mah.si	169	1001	Arsa
5	407	Paylı Mülkiyet (Müşterek)	TURAN Mah.si	403	2	ARSA

Kamu idaresi cevabında; "5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun "Taşınır ve Taşınmaz İşlemleri" başlıklı 44'üncü maddesi; *Genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerince, taşınır ve taşınmaz edinilmesi, yönetilmesi, trampası, elden çıkarılması, ecrimisilin tahsil ve takibinde izlenecek yöntem, Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlerin yönetimi ve korunması, işgalli malların tahliyesi gibi hususlar ilgili kanunlarında düzenlenir.* (Değişik ikinci cümle: 22/12/2005-5436/10 md.) Bu malların kaydı ile taşınırın muhafazası, kullanımı, mal yönetim hesabının verilmesi ve mal yönetim sorumlularıyla bunlar adına görev yapacak olanların belirlenmesine ilişkin usul ve esaslar, Maliye Bakanlığınca hazırlanacak ve Bakanlar Kurulu tarafından çıkarılacak yönetmeliklerle belirlenir. denilmektedir.

Bu kanuna istinaden 2006/10970 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik çıkarılmıştır. Yönetmeliğin "Kayıt Şekli" başlıklı 7'nci maddesine istinaden Bulgu 25 deki tablo 14' de belirtilen taşınmazlar "Tapuda Kayıtlı Olan Taşınmazlar Formunda yer alan bilgileri içerecek şekilde bilgisayar ortamında kayıt altına alınarak taşınmaz icmal cetvelleri oluşturulmuştur.

Bundan böyle yeni taşınmazlar edinilmesi halinde ilgili mevzuat hükümleri doğrultusunda kayıtları yapılarak icmalleri çıkartılacaktır." denilmektedir.

Sonuç olarak Başkanlığımıza gönderilen kamu idaresi cevabında, İdarenin "Tapuda Kayıtlı Olan Bir Kısım Taşınmazların Muhasebe Hesaplarında Gözükmemesi"na ilişkin bulgu konusu hususa iştirak edildiği anlaşılmaktadır.

BULGU 14: Taşınmaz Tahsis İşlemlerinde Anlaşma Yapılmaması

Belediyeye ait taşınmazların tahsisine ilişkin işlemlerde belediyenin hak ve menfaatlerinin korunması amacıyla herhangi bir anlaşma / protokol yapılmadığı görülmüştür.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Belediyenin yetkileri ve imtiyazları" başlıklı 15'inci maddesinin h bendinde, mahalli müşterek nitelikteki hizmetlerin yerine getirilmesi amacıyla belediye ve mücavir alan sınırları içerisinde taşınmaz almak, kamulaştırmak, satmak, kiralamak veya kiraya vermek, trampa etmek, tahsis etmek, bunlar üzerinde sınırlı aynî hak tesis etmek belediyenin görev ve yetkileri arasında sayılmıştır. Anılan Kanun'un 75'inci maddesinin d bendinde ise Belediyenin, belediye meclisinin kararı üzerine yapacağı anlaşmaya uygun olarak görev ve sorumluluk alanlarına giren konularda; kendilerine ait taşınmazları, aslı görev ve hizmetlerinde kullanılmak üzere bedelli veya bedelsiz olarak mahalli idareler ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarına devredebileceği veya süresi yirmibeş yılı geçmemek üzere tahsis edebileceği hüküm altına alınmıştır.

Tahsis işlemi ile esasında bir kamu hizmetinin (yararı) yerine getirilmesi amaçlanmaktadır. Sunulan hizmetin devamı sırasında tahsis amacının korunması için taşınmazın kullanımına ilişkin şartların anlaşma / protokol ile imza altına alınması gerekmektedir. Ayrıca imzalanacak bu protokollerle belediyenin de aynı zamanda hak, menfaat ve yükümlülüklerinin sınırı çizilmiş olacaktır.

TABLO 13: Anlaşma / Protokol Düzenlenmeden Yapılan Tahsis Listesi			
	Tahsis Yapılan Taşınmaz	Belediye Meclis Karar Tarihi	Belediye Meclis Karar Numarası
1	Sunguroğlu Mahallesi 159 ada 16 parsel kayıtlı 7 numara	06.02.2009	2
2	Sunguroğlu Mahallesi 28. Sokak No: 12	05.09.2012	93 – 1

Kamu idaresi cevabında; özetle; İdare tarafından tahsis işlemleri açısından 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 15 ve 75'inci maddeleri dahilinde işbirliği yapılan kurum ile belediye

arasında protokol yapılarak tahsis dosyasında muhafazasının sağlanacağı belirtilmiştir.

Sonuç olarak Başkanlığımıza gönderilen kamu idaresi cevabında, İdarenin "Taşınmaz Tahsis İşlemlerinde Anlaşma Yapılmaması"na ilişkin bulgu konusu hususa iştirak edildiği anlaşılmaktadır. İmzalanacak bu protokollerle belediyenin de aynı zamanda hak, menfaat ve yükümlölüklerinin sınırı çizilmiş olacaktır.

8. EKLER**EK 1: KAMU İDARESİ MALİ TABLOLARI****SUNGURLU BELEDİYESİ 2017 YILI BİLANÇOSU**

		2017 Yılı (TL)
AKTİF HESAPLAR		99.878.571,02
1 – DÖNEN VARLIKLAR		14.064.697,58
	10 – Hazır Değerler	1.368.030,40
	100 – Kasa Hesabı	5.670,00
	102 – Banka Hesabı	982.016,02
	108 – Diğer Hazır Değerler Hesabı	86,00
	109 – Banka Kredi Kartlarından Alacaklar Hesabı	380.258,38
	12 – Faaliyet Alacakları	2.634.754,97
	120 – Gelirlerden Alacaklar Hesabı	1.384.326,28
	121 – Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabı	1.135.723,79
	122 – Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesabı	77.520,90
	126 – Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabı	37.184,00
	16 – Ön Ödemeler	26.753,07
	162 – Bütçe Dışı Avans ve Krediler Hesabı	26.753,07
	19 – Diğer Dönen Varlıklar	10.035.159,14
	190 – Devreden Katma Değer Vergisi Hesabı	10.035.159,14
2 – Duran Varlıklar		85.813.873,44
	22 – Faaliyet Alacakları	1.006.009,22
	220 – Gelirlerden Alacaklar Hesabı	266.083,46
	222 – Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesabı	738.517,25

	226 – Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabı	1.408,51
	24 – Mali Duran Varlıklar	399.305,15
	240 – Mali Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabı	387.680,15
	241 – Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabı	11.625,00
	25 – Maddi Duran Varlıklar	84.337.446,55
	250 – Arazi ve Arsalar Hesabı	29.233.268,35
	251 – Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı	58.173.042,72
	252 – Binalar Hesabı	5.645.103,15
	253 – Tesis, Makine ve Cihazlar Hesabı	6.893.013,00
	254 – Taşıtlar Hesabı	5.406.988,35
	255 – Demirbaşlar Hesabı	2.641.484,38
	257 – Birikmiş Amortismanlar Hesabı (-)	(26.655.453,40)
	26 – Maddi Olmayan Duran Varlıklar	0,00
	260 – Haklar Hesabı	19.964,65
	268 – Birikmiş Amortismanlar Hesabı (-)	(19.964,65)
	29 – Diğer Duran Varlıklar	71.112,52
	294 – Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabı	150.712,52
	299 – Birikmiş Amortismanlar Hesabı (-)	(79.600,00)
	PASİF HESAPLAR	99.878.571,02
	3 – Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar	16.053.039,41
	32 – Faaliyet Borçları	4.065.387,81
	320 – Bütçe Emanetleri Hesabı	4.065.387,81
	33 – Emanet Yabancı Kaynaklar	734.906,58
	330 – Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabı	697.053,67
	333 – Emanetler Hesabı	37.852,91

	34 – Alınan Avanslar	7.465,00
	340 – Alınan Sipariş Avansları Hesabı	7.465,00
	36 – Ödenecek Diğer Yükümlülükler	11.245.280,02
	360 – Ödenecek Vergi ve Fonlar Hesabı	21.332,28
	361 – Ödenecek Sosyal Güvenlik Kesintileri Hesabı	18.659,43
	362 – Fonlar veya Diğer Kamu İdareleri Adına Yapılan Tahsilatlar Hesabı	557.485,00
	368 – Vadesi Geçmiş, Ertelemiş veya Taksitlendirilmiş Vergi ve Diğer Yükümlülükler Hesabı	10.647.803,31
	4 – Uzun Vadeli Yabancı Kaynaklar Hesabı	158.758,46
	47 – Borç ve Gider Karşılıkları	158.758,46
	472 – Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabı	158.758,46
	5 – Öz Kaynaklar	80.591.103,33
	50 – Net Değer	80.591.103,33
	500 – Net Değer Hesabı	80.591.103,33
	57 – Geçmiş Yıllar Olumlu Faaliyet Sonuçları	7.582.263,04
	570 – Geçmiş Yıllar Olumlu Faaliyet Sonuçları Hesabı	7.582.263,04
	58 – Geçmiş Yıllar Olumsuz Faaliyet Sonuçları	(1.133.390,68)
	580 – Geçmiş Yıllar Olumsuz Faaliyet Sonuçları Hesabı (-)	(1.133.390,68)
	59 – Dönem Faaliyet Sonuçları	(3.373.202,54)
	591 – Dönem Olumsuz Faaliyet Sonucu Hesabı (-)	(3.373.202,54)
	9 – Nazım Hesaplar	2.031.820,72
	90 – Ödenek Hesapları	1.033.645,02
	900 – Gönderilecek Bütçe Ödenekleri Hesabı	1.033.645,02
	901 – Bütçe Ödenekleri Hesabı	28.840.533,87
	905 – Ödenekli Giderler Hesabı	(27.806.888,85)

	91 – Nakit Dışı Teminat ve Kişilere Ait Menkul Kıymet Hesabı	998.175,70
	910 – Alınan Teminat Mektupları Hesabı	998.175,70
	911 – Alınan Teminat Mektupları Emanetleri Hesabı	998.175,70

SUNGURLU BELEDİYESİ 2017 YILI FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU

Hesap Kodu	Ekonomik Kod	Giderin Türü	2017 Yılı (TL)
630		Giderler Hesabı	29.621.824,31
630	01	Personel Giderleri	5.216.385,53
630	02	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	897.509,29
630	03	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	12.039.096,82
630	04	Faiz Giderleri	0,00
630	05	Cari Transferler	23.181,00
630	11	Değer ve Miktar Değişimleri Giderleri	67,50
630	12	Gelirlerin Ret Ve İadesinden Kaynaklanan Giderler	3.275,57
630	13	Amortisman Giderleri	3.841.028,61
630	14	İlk Madde ve Malzeme Giderleri	7.601.279,99
GİDERLER TOPLAMI			29.621.824,31
Hesap Kodu	Ekonomik Kod	Gelirin Türü	2017 Yılı (TL)
600		Gelirler Hesabı	26.248.621,77
600	01	Vergi Gelirleri	2.071.297,67
600	03	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	7.304.115,77
600	04	Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	696.788,93
600	05	Diğer Gelirler	16.174.883,90

600	11	Değer ve Miktar Değişimleri Gelirleri	1.535,50
GELİRLER TOPLAMI			26.248.621,77